Етти йилликнинг зафарли одимлари ❋ Москва ва Ленинград ишчиларининг ташаббуси республикамиз саноат корхоналарида кенг қанот ёймоқда ❋ *Харидорлар маслаҳати билан* ❋ Буюмларнинг йўли фирмадан магазингача ❋ **Сотувчилар тикув цехларида**

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

47-йил чиқиши № 8 (12.964). 12 январь 1965 йил СЕШАНБА. Баҳоси 2 тийин.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

1965 ЙИЛ МЕҲНАТ ВАХТАСИ

Республикамиз саноат корхоналарининг коллективлари Москва ҳамда ленинградлик ҳамкасбларининг маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан бошлаган ташаббусларига қўшилиб, янги-янги марраларни кўзламоқдалар. Корхоналарда такомиллашган ускуналар ишга солинмоқда, резервлардан тағин ҳам самарали фойдаланиляпти. Сурхондарёдаги Шарғун шахтасида кўмир ташишни тезлаштириш мақсадида осма йўл ишга туширилди. Юқоридаги суратда ана шу янги транспорт воситасини кўриб турибсиз. Ўртадаги суратда Тошкентдаги пиллакашлик фабрикасининг илғор ишчиси Насиба Содиқовани кўриб турибсиз. Комсомол қиз смена топшириқларини ортиқриб бажариш билан бирга нуқул юқори сифатли маҳсулот тайёрлашга эришаётир. Пастдаги суратда Тошкент трактор йиғув заводининг илғор ишчиларидан (чапдан) Анатолий Халявин ва Николай Жуков ўртоқларни кўриб турибсиз. Улар тракторлар корпус деталларини тайёрлашда янги хил йўниш ускуналаридан фойдалана бошлашди. Бу эса маҳсулот сифатини ошириш билан бирга деталларнинг хизмат муддатини узайтириш имкониятини беряпти.

В. Сваричевский, Р. Шамсиддинов, М. Юсупов фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Фото лавҳалар

ҚИШКИ ТАДБИРЛАРНИ ВАҚТИДА ЎТКАЗАЙЛИК!

Қиш яримлаб қолди. Ҳадемай кўклам келади, деҳқонни қизғин меҳнатга чорлайди. Янги, қутлуғ 1965 йилнинг улуғвор вазифалари дала меҳнаткашларидан тағин ҳам зўр ғайрат, шижоат кўрсатиб ишлашни, коммунизмнинг моддий базасини яратиш ва мустаҳкамлаш учун маҳсулотларни мўлкўл етиштиришни талаб этади.

Республикамиз 1964 қишлоқ хўжалик йилини катта муваффақиятлар билан якунлади. Деҳқончиликнинг ҳамма турлари юзасидан маҳсулот етиштириш ва давлатга сотиш планлари тўла ва ошиғи билан бажарилди. «Оқ олтин» ўлкаси ўтган йили Ватан омборига 3 миллион 670 минг тонна пахта тўкди. Бу ютуқлар кўклам ва ёз даврларида юз берган оғир об-ҳаво шароитини мардонавор меҳнат билан енгиш, прогрессив агротехникани изчиллик билан қўлланиш, техникага кўпроқ таяниш, ниҳоят деҳқончилик маданиятини юқори кўтариш йўлида катта қадам ташлаш орқали қўлга киритилди.

Бу йил Ўзбекистон пахтакорлари давлатга 3 миллион 600 минг тонна пахта етказиб берадилар. Бундан ташқари, халқ фаровонлигига хизмат қиладиган сабзавот, картошка, полиз экинлари маҳсулотлари ва бошқа ноз-неъматлар ҳар йилдагига қараганда анча кўп етиштирилиши лозим. Бунинг учун бизда жуда катта куч, техника, шароит, резервлар бор. Бой тажрибага эгамиз. Фақат ташкилотчилик, моҳирлик керак бўлади. Шу билан бирга ҳар бир ишни ўз вақтида, об-тобида юқори сифатли ўтказиш, буни мавсумдан-мавсумга қолдирмаслик муҳим шартдир.

Ҳозир кўклам олдидан қишки тадбирларни уюшқоқлик билан ўтказадиган, бир қатор ишларни беками-кўст битказиб оладиган даврдир. Шу кунларда барча техника кўклам дала ишларига тахт қилиб қўйилиши, далага етарли миқдорда маҳаллий ўғит чиқариб тўкилиши, ариқ-зовурларнинг қазилиши ва тозаланиши, ернинг шўрини ювиш, яхоб бериш ишлари кучайтириб юборилиши керак. Бу соҳада қандай иш олиб борилаётир? Шуни қувонч билан айтиш керакки, республикамизда тракторлар ремонти тугалланай деб қолди. Тошкент, Фарғона, Бухоро ва бошқа кўпгина областлар техника ремонти планини ошиғи билан бажардилар. Анчагина колхоз ва совхозлар қишки тадбирларни ўз вақтида ўтказмоқдалар. Андижон областининг хўжаликлари ерда кўпроқ нам тўплаш учун жонбозлик билан курашмоқдалар. Бу областда яхоб бериш плани анча ошиғи билан бажарилди, шўр ювиш плани эса 60 процентга етиб қолди.

Лекин умуман республикамизда қиш ичида қилинадиган энг муҳим ишлар бу йилги талаблар даражасида амалга оширилаётир, деб бўлмайди. Колхоз ва совхозлардаги ички ариқзовурларни тозалаш плани ҳали 20 процент ҳам бажарилгани йўқ. Сирдарё, Самарқанд, Сурхондарё областларида бу ишга ҳатто киришилган ҳам эмас. Республикамизда яхоб бериш планининг 26,7 процент, шўр ювиш планининг эса 5,2 процент бажарилганлигини нормал ҳол деб бўладими?! Яхоб бериш жуда зарур бўлган Самарқанд, Қашқадарё областларининг жуда кўп хўжаликларида шу вақтгача иш бошланмаган. Далага маҳаллий ўғит чиқаришда ҳам аҳвол ночор. Бу иш ҳамма областда оқсамоқда.

Омилкор деҳқон, тадбиркор раҳбар қишки ишларни кўкламга қолдирмайди, шу кунда кўриладиган ҳар бир чоратадбир кўкламда мадад бўлажагини ўйлайди. Кўкламда барча ишлар тиғиз келиб қолганда «аттанг!» дейишнинг фойдаси йўқ. Камчилик ва нуқсонни кейинчалик тузатган билан ўрнига тушмайди. Ҳар бир иш ўз маврудида бажарилгандагина у яхши самара беради. Буни асло унутмаслик керак.

Маҳаллий ўғит мўл ва арзон ҳосил етиштиришда энг муҳим резервдир. Ҳар бир хўжаликда бир гектар ерга камида 10-12 тоннадан маҳаллий ўғит жамғариш, бунинг учун молхона, фермалардаги ўғитни батамом далага чиқариб олиш керак. Бу ишда қалбаки сводкалар бериб, ўз-ўзини алдашга йўл қўймаслик, тўпланган ва ерга солинган маҳаллий ўғитнинг ҳисобини тўғри олиб бориш лозим. Яқин кунлар ичида ички ариқ-зовурлар тозаланиб бўлиши, катта зовур ва коллекторларни қазишда техникадан тўла ва унумли фойдаланиш зарур.

Марказий Фарғона, Мирзачўл ерлари, Аму бўйлари ва Бухоронинг қарийб ҳамма экин майдонлари шўрхок ҳисобланади. Бу ерларни яхшилаб ювмасдан мўл ҳосил олиб бўлмайди. Кўп шўрланган ерларни 4-5 мартагача, ўртача шўрланган майдонларни 2-3 марта яхшилаб ювиш керак бўлади. Шўрни ювганда Хоразмчасига иш тутиш, ернинг сатҳига қараб поллар олиш, поллардаги сувнинг 35-40 сантиметр баландликда бир хилда кўтарилишига эришиш керак. Кўп ҳолларда ерларнинг шўри чала ювилади. Бу ҳол ҳосилнинг офатидир. Эндиликда шўр ювишдаги бепарволик ва масъулиятсизликка мутлақо йўл қўймаслик зарур.

Куз қуруқ келди. Қишда эса ёғин нам бўлмоқда, ҳозир тупроқда етарли нам йўқ. Шуни назарга олиб, яхоб беришни ҳамма жойда оммавий равишда кучайтириб юбориш жуда ҳам зарурдир. Тони тупроқда етарли нам тўплаб олинсин. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари шўр ювиш ва яхоб бериш ишига энг тажрибакор кишиларни қўйишлари, уларга зарур шароитлар яратиб беришлари, агрономлар ишнинг сифати устидан доим назорат қилиб боришлари лозим.

Ўзбекистон — Совет Иттифоқининг асосий пахта базасидир. Шу билан бирга деҳқончиликнинг бошқа жуда кўп хил маҳсулотларини етиштирувчи ўлкадир. 1965 йилда республикамизнинг шон-шуҳратини янада юқори кўтариш учун янги куч, янги ғайрат билан қизғин курашга киришайлик. Етти йилликнинг охирги йили кўкламини ҳар тарафлама пухта тайёргарлик билан кутиб олайлик.

ФАБРИКА ДИРЕКТОРИ МАГАЗИНДА

Тошкентдаги енгил саноат корхоналари магазинлар билан тобора кенг бевосита алоқа ўрнатмоқдалар, базаларга жўнатмай бевосита савдо корхоналарига буюмлар етказиб беришни кўпайтирмоқдалар. Фирма ва фабрикаларнинг директорлари, етакчи мутахассисларининг ўзлари магазинларга бориб, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини билиб олмоқдалар. ЎзТАГ мухбири республика пойтахтидаги енгил саноат корхоналарининг баъзи раҳбарларидан ана шу соҳадаги дастлабки тажриба тўғрисида гапириб беришни илтимос қилди. Биз қуйида ана шу корхона раҳбарларининг жавобларини келтирамиз.

□ □

«Қизил тонг» фирмасининг бош инженери И. БАБАЯНЦ:

— Фирмамиз ўз маҳсулотини Тошкентдаги 12 магазинга бевосита етказиб бермоқда. Шу билан бирга тикилган буюмларнинг қарийб тўртдан уч қисми ана шу савдо корхоналарига қутига жойланган ҳолда эмас, балки вешалкаларда етказиб берилади. Бу эса буюмларни ғижимламай етказиш имконини беради. Бироқ ана шундай маҳсулотни ҳамма жойда ҳам қабул қила олмайдилар — уни жойлаштириш учун омборлар етишмайди.

Шаҳардаги энг йирик магазинларда фирманинг раҳбар ходимлари, цех бошлиқлари ва бошқа мутахассислар ўрнатилган график бўйича навбатчилик қиладилар. Бу эса буюмларимизнинг сифатига нисбатан харидорларнинг даъволарини бевосита билиб олиш ва бу соҳадаги нуқсонларни тезда бартараф қилиш имконини беради.

Масалан, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганиш шуни кўрсатдики, биринчи ва иккинчи ростдаги пальтони фирмамиз кам тикиб чиқарган. Биз савдо ходимлари билан келишиб, етишмаётган ростдаги пальто тикишни кўпайтирдик.

2-тикув фабрикасининг бош инженери Л. ФАКТОР:

— Марказий универсал магазин вакиллари фабрикамизда ҳафта сайин бўлиб, ўз маслаҳатлари билан бизга катта ёрдам берадилар.

Фабрика ходимлари ҳам Марказий универсал магазинда муайян вақтда навбатчилик қилиб, харидорлар билан учрашиб турадилар. Бу эса турли размер ва ростдаги тайёр кийимларга бўлган талаб ва эҳтиёжни билиб олиш имконини беради.

Масалан, биз тўладан келган кишилар учун кийим-бош тикмас эдик. Фабрика мутахассислари Ленинград моделларидан катта размер ва тўладан келган кишилар учун кийимларнинг энг яхши намуналарини танлаб олдилар ва шундай кийим тикишни йўлга қўйдилар. Харидорлар бунинг учун бизга миннатдорчилик билдирдилар.

Харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганиш савдо корхоналарида блузка ва юбка етишмаётганлигини кўрсатди. Фабрикада шуларнинг янги моделлари ишлаб чиқариляпти.

Харидорлар ва савдо ходимларининг маслаҳати билан маҳсулот турлари ўзгартирилмоқда, материаллар янгиланмоқда. Кейинги вақтларда фабрикада газламаларнинг тури 80 процент янгиланди. Бу йил фабрикада «Космос», «марсианка», «малютка» сингари энг янги газламалардан кенг фойдаланилади.

СИФАТ—СУРЪАТ ЙЎЛДОШИ

Бизнинг участкамиз коллективи асосан пахта териш машиналарига запас қисмлар ва деталлар тайёрлайди. Уларнинг хили оз эмас. Йигирма уч хил. Участкада эса фақат 16 киши ишлайди. Бир киши бир неча хил детални пардозлайди. Шунинг учун ҳам ҳар бир деталнинг яхши чиқишига кўз-қулоқ бўлиб туришга тўғри келади. Агар ишчи бир деталнинг тайёрланиш жараёнини яхши билмаса ҳам ёмон, унинг қўлидан чиққан деталнинг сифатлилигига тўла ишониб бўлмайди. Бундан ташқари ишчининг масъулиятни ҳис этиши деган гап бор. Буни ҳам ҳисобга олмаса бўлмайди.

Авваллари бундай воқеалар участкамизда тез-тез содир бўлиб турар, деталларнинг бир қисми гоҳо контролёрдан қайтарди... Бунга чек қўйиш йўлини ўйлаб юрганимизда саратовликлар ташаббусидан хабар топдик. Улар буюмни контролерларга биринчи кўрсатишнинг ўзидаёқ ўтказишга муваффақ бўлишга чақирдилар. Бунга эса ишчи буюмни масъулият ҳис этмай туриб тайёрлаб, эриша олмайди. Контролёрга биринчи кўрсатишнинг ўзидаёқ детални ўтказишдан ишчи ҳам, давлат ҳам манфаатдор. Биз шу ташаббусга қўшилдик. Секин-аста сифат суръатнинг ҳақиқий йўлдоши бўлиб қола бошлади.

Янги йил арафасида кўнгилни хушнуд қиладиган яна бир хушхабар эшитдик. Москва ва Ленинграддаги бир неча корхоналарнинг коллективлари жаҳон тан берадиган даражада сифатли, чидамли, пишиқ-пухта буюмлар ишлаб чиқаришга чақириб, ишчи аҳлига мурожаат этишди. Дарҳақиқат, тарихий қисқа вақт ичида саноатда шунчалик ўсишга эришган ишчиларимиз дунё тан берадиган ажойиб буюмлар ишлаб чиқаришга қодир эмасми? Ҳозиргача қанча-қанча хил буюмларимиз чет элларда муносиб баҳо олмади! Лекин уларнинг сифатини яна ҳам кўтариш мумкин-ку. Қолаверса, маҳсулотнинг сифати бизнинг юз-кўзимиз-ку!

Биз тайёрлаган деталь ва эҳтиёт қисмлар қанчалик пишиқ-пухта, чидамли бўлса, механизаторларга шунча яхши! Уларнинг «зангори кема»си шунча яхши ишлайди.

М. ЮСУПОВ,
«Ташсельмаш» заводи, 15- механика цехидаги эҳтиёт қисмлар тайёрлаш участкасининг мастери.

ДАСТЛАБКИ ЮТУҒИМИЗ

Т. НОРМУҲАМЕДОВ,
Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Етти йилликнинг олтинчи йилини юксак кўрсаткичлар билан якунладик. Айниқса чорвачиликда эришган ютуқларимиз қувончли бўлди. Эл-юртимизга 102 тоннадан ортиқ гўшт ва 603 тоннадан зиёдроқ сут етказиб бериб, йиллик топшириқларни анча ошириб адо этдик. Бу ютуқлар ўз-ўзидан қўлга киритилгани йўқ, албатта. Бизда ҳамма ишни ўз вақтида кўнгилдагидай бажариш одат тусига айланиб қолган. Ютуқларимизнинг сири ана шунда.

1964 хўжалик йилига якун ясар эканмиз, олдимизда нақадар катта вазифалар турганини яхши ҳис этамиз. Чунончи, етти йилликнинг сўнгги йили топшириқларини бажариш тўғрисида ҳозирданоқ ўйлай бошладик. Давлатга гўшт сотиш планини ҳар йили биринчи кварталдаёқ бажариб қўямиз. 1965 йилги планни ҳам барвақт бажариш мақсадида кузда семирса-семиргудай буқачалардан бир қанчасини ажратиб олиб, бўрдоқига қўйган эдик. Колхознинг бўрдоқичилик пунктида асосий иш жараёнлари — озуқа майдалаш, молларни суғориш, хонани тозалаш механизациялаштирилган. Боқилаётган молларнинг кундалик рационига қатъий амал қилинади. Ҳар бир буқачага кунига 20 килограммдан силос, 7 килограммдан дағал хашак, 2 килограммдан концентратли ва бошқа сервитаминли озуқалар бериб борилаяпти. Бўрдоқичиларимиз дағал хашакни майдалаб, буғлаб, унга химиявий моддалар аралаштириб молларга беришга алоҳида эътибор қилдилар.

Бўрдоқичиларимиз яхши ҳиммат кўрсатишди. Буқачаларни гўштга топшириладиган қилиб семиртиришга бор-йўғи 66 кун кетди. Шу давр ичида ҳар бир бўрдоқи кунига ўрта ҳисобда 900 граммдан семирди. Улар гўштга топширилаётганида тарозига қўйилганида, ҳар бирининг тирик вазни ўртача 300 килограммлик тош босди.

Мўл-кўл гўшт етиштириш тўғрисида анча барвақт қайғура бошлаганлигимиз янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ ўзининг ажойиб самарасини кўрсатди. Давлатга 45 тонна семиз гўшт сотдик. Яна 120 бош қорамолни бўрдоқига боқяпмиз. Йиллик планни февраль ойида бажарамиз, деб турибмиз.

Янги йил бошидаги дастлабки ғалабамиз бундан буён эришадиган ютуқларимизга «хамиртуруш» бўлди. Хўжалигимизнинг бошқа соҳалари бўйича ҳам самарали натижаларга эришиш учун куч-ғайратимизни аямаймиз.

ТАСС АХБОРОТИ

Космик фазони янада ўзлаштириш ва экспериментал маълумотлар тўплаш мақсадида 1965 йил 11 январдан 1 мартгача Совет Иттифоқида Тинч океаннинг радиуси 65 денгиз милясига тенг бўлган ҳамда маркази шимолий кенгликнинг 1 градус 35 минут ва ғарбий узунликнинг 164 градус 0.1 минут координаталарига эга бўлган доира билан чекланган акваторияси районига космик объектларни элтувчи ракеталарнинг янги вариантлари учирилади.

ТАСС қуйидагиларни билдиришга вакил қилинган: Совет Иттифоқи ҳукумати хавфсизликни таъминлаш мақсадида Тинч океанда денгиз ва ҳаво йўлларидан фойдаланаётган бошқа мамлакатларнинг ҳукуматларидан кемалар ва самолётлар ҳар куни сутканинг иккинчи ярмида маҳаллий вақт билан соат 12 дан 24 гача акваториянинг ва ҳаво масофаларининг ана шу районига кирмасликлари тўғрисида тегишли органларга кўрсатмалар беришларини илтимос қилади.

ХАЛҚАРО МАЙДОНГА

Пластмасса илмий тадқиқот институтининг Фарғонадаги фуранли бирикмалар илмий тадқиқот лабораторияси 1965 йилги Лейпциг ярмаркасида қатнашади.

Техника ютуқларининг ана шу катта халқаро кўригига Фарғона химиклари қандай янгиликлар билан боришади? Фарғонадаги илмий тадқиқот маркази бундан атиги беш йил муқаддам ташкил этилган. Аммо, бу ёш коллектив пахта чиқиндиларини қайта ишлашдан ҳосил қилинадиган маҳсулот — фурфурул негизида янги синтетик материаллар яратишга салмоқли ҳисса қўшди. Цементсиз органик-минерал бетон олишда ишлатиладиган «ФА» монометр лабораториянинг фахри ҳисобланади. Бу пластобетон ўзининг кўпгина фойдали хоссаларига кўра қурилишда, айниқса пишиқ ва ўтга, кислоталарга ҳамда сувга ғоят бардош бера оладиган материаллар керак бўладиган соҳаларда кенг қўлланилиши мумкин. Ярмаркада ана шу материал намойиш қилинади.

Бу лабораториянинг бошқа синтетик материаллари ҳам халқаро майдонга чиқади.

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

БАМАКО, 10 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Мали Республикасида меҳмон бўлиб турган делегациясини Сегу шаҳрининг аҳолиси қизғин кутиб олди. Судан Иттифоқи партияси маҳаллий секциясининг сиёсий секретари Сама Коро Кумаре КПСС делегациясини Сегу шаҳрининг аҳолиси номидан табриклаб, жумладан, шуни айтдики, Малини иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожлантириш ва мутахассисларнинг миллий кадрларини тайёрлаш ишига ёрдам кўрсатиш соҳасида Совет Иттифоқининг қўшган ҳиссасига бутун Мали халқи юксак баҳо берди. Кумаре ўзининг нутқида Мали Республикасининг халқи бутун Мали халқини бахтиёр қилиш ва равнақ топтириш мақсадида социализм қуриш йўлидан боришга маҳкам бел боғлаганлигини уқтириб ўтди. Ш. Р. Рашидов ўзининг жавоб нутқида Малидаги дўстларга самимий кутиб олганликлари учун қизғин ташаккур айтди.

Судан Иттифоқи партиясининг органи «Эссор» газетаси КПСС делегациясининг Мали Республикасида бўлиши тўғрисидаги батафсил ҳисоботларни босиб чиқармоқда.

●

БАМАКО, 11 январь. (ТАСС). Мали—Судан Иттифоқи партияси миллий сиёсий бюросининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигида бу ерга келган КПСС делегацияси Мали Республикаси билан танишишни давом эттирмоқда. Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар 9 январда мамлакатнинг катта транспорт ва савдо маркази бўлган Мопти шаҳрига боришди.

Мопти шаҳрининг бутун аҳолиси Совет Иттифоқидан келган дўстларни кутиб олмоқ учун кўчаларга чиқишди. Шаҳар Совет Иттифоқи ва Мали Республикасининг байроқлари билан, «Халқларимиз ва партиялар ўртасидаги дўстлик яшасин!» деган шиорлар билан безатилган.

Совет ва Мали халқлари дўстлигининг порлоқ, ниҳоят даражада эркин намойишига айланган митингда Судан Иттифоқи партияси Миллий сиёсий бюросининг аъзоси Мали Республикасининг ички ишлар министри Барема Боқум ва КПСС делегациясининг бошлиғи Ш. Р. Рашидов нутқ сўзладилар.

Кеча КПСС делегациясининг аъзолари билан Мопти шаҳри ва вилоятининг партия раҳбарлари ўртасида ошкора суҳбатлар бўлиб ўтди. Бу суҳбатлар вақтида КПСС делегациясининг аъзолари ва малилик дўстлар партия ишининг тажрибасини бир-бирлари билан ўртоқлашдилар.

ДЎСТЛАР ЎЛКАСИ

А. Н. ШЕЛЕПИН ТЕЛЕВИДЕНИЕ ОРҚАЛИ ГАПИРДИ

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари А. Н. Шелепин 10 январь кечқурун Марказий телевидение орқали гапириб, СССР Олий Совети делегациясининг Бирлашган Араб Республикасига қилган сафаридан олган таассуротларини ҳикоя қилиб берди.

Делегация аъзолари, деди ўртоқ Шелепин, ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар, жамоат ва давлат арбоблари билан кўпгина мароқли учрашувлар ўтказдилар. Бирлашган Араб Республикасининг президенти Жамол Абдил Носир, биринчи вице-президент маршал Амир, бош министр Али Сабрий, Миллат мажлисининг раиси Анвар Саодат ва республиканинг бошқа раҳбарлари билан кўп марта дўстона ва ошкора суҳбатлашдик. Биз бу суҳбатлардан мамнун бўлдик. Суҳбатдошларимиз ҳам бу фикрлашувлардан ўзларининг мамнун бўлганликларини айтдилар.

Совет делегациясининг раҳбари дўст мамлакатда кўрганлари ҳақида гапириб айтдики, Мисрда 1952 йилда бўлган революция мамлакатга иккинчи ёшлик даврини туҳфа қилди, деса бўлади ва мамлакатни тараққиётнинг кенг йўлига олиб чиқди. Революция меҳнаткашларга ўзининг муайян неъматларини берди. Масалан, 230 мингдан кўпроқ деҳқон оилалари ер олди, корхоналарда етти соатли иш куни белгиланди, ишчилар учун иш ҳақи минимуми жорий қилинди, социал страхование тўғрисида қонун қабул қилинди.

Мисрда ҳар қадамда янгиликнинг жонли ниҳолларига дуч келасиз. Қадимий мамлакат тўйиб нафас оладиган, бўлиб қолди, қаддини ростлаб олди, халқ ўзида янги куч борлигини ҳис қилди, ўзи мўъжизалар яратиши мумкинлигини тушуниб олди. Баланд Асвон тўғони Миср ерида яратилаётган мўъжизаларнинг бири бўлиб қолди. Мамлакатнинг келажаги учун, халқ учун бу иншоотнинг аҳамияти жуда катта. Миср халқи Нил дарёсини жиловлашни ва унинг бутун кучини инсонга хизмат қилдиришни асрлардан бери орзу қилар эди. Революция қилиниб, мустамлакачилар ҳайдаб юборилганидан кейингина Миср халқи ўзининг шу асрий орзусини Совет Иттифоқининг ёрдами билан рўёбга чиқармоқда.

Совет кишилари, деди СССР Олий Совети делегациясининг бошлиғи, Бирлашган Араб Республикаси халқи ва раҳбарларининг ҳеч бир оғишмай, иккиланмай қатъият билан мамлакатни социалистик ривожланиш йўлидан олиб бориш ниятида эканликларини чин кўнгилдан табриклайдилар. Биз халқ ва унинг атоқли раҳбарларининг кучига ва қобилиятига ишонамиз, араб халқига катта муваффақиятлар тилаймиз ва у ўз олдига қўйган буюк мақсадга эришади, деб ишонамиз.

Биз Бирлашган Араб Республикасида Асвон тўғони қурилишида, яқинда ишга туширилган кокс-химия заводида, ишчи кадрлар тайёрлайдиган ўқув марказларида ва бошқа жойларда совет кишиларига, ватандошларимизга кўп марталаб дуч келдик. Жазирама иссиққа бардош бериб ва бошқа қийинчиликларни енгиб, ҳормай-толмай меҳнат қилаётган совет мутахассислари ва ишчиларини жуда мақтаб айтилган гапларни эшитдик.

СССР билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги кенг ҳамкорлик ҳар иккала мамлакатга фойда етказмоқда. Биз берган кредитлар бадалига, биз юборган замонавий ускуналар, машиналар ва бошқа моллар эвазига, деди ўртоқ Шелепин, Бирлашган Араб Республикаси бизга керакли молларни, биринчи навбатда, жуда яхши газлама тўқиладиган пахта толасини Совет Иттифоқига етказиб бермоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина Бирлашган Араб Республикасидан 75 минг тоннадан кўпроқ пахта толаси олинди. Шу толадан 120-150 миллион аёллар кўйлаги тикиш учун газлама тўқиса бўлади. Бирлашган Араб Республикасидан тайёр газламалар, трикотаж буюмлар, гуруч, апельсинлар ва бошқа моллар ҳам олинмоқда.

Мамлакатларимиз ва ҳукуматларимизнинг халқаро майдонда яқиндан ҳамкорлик қилаётганликларидан ҳам мамнунмиз. Кўпгина муҳим халқаро проблемаларда бизнинг позицияларимиз бир-бирига мос келмоқда. Биз ўзимизнинг сўзлаган нутқларимизда ва Бирлашган Араб Республикасининг раҳбарлари билан ўтказган суҳбатларимизда шуни уқтириб ўтдикки, деди делегация бошлиғи, Фаластин проблемасини Фаластин арабларининг манфаатларини ҳисобга олиб ҳал қилиш учун Бирлашган Араб Республикаси ва бошқа араб мамлакатлари олиб бораётган курашни Совет Иттифоқи адолатли кураш, деб ҳисоблайди. Бизнинг мамлакатимиз барча арабларни империалистик асоратдан қутқариш, мустамлакачиликка қарши олиб борилаётган муқаддас курашда уларни жипслаштиришга қаратилган араблар бирлиги идеясига ҳам хайрихоҳлик билан қарайди.

Ҳамма жойда бизга, деди пировардида ўртоқ Шелепин, совет кишиларига, Совет давлатининг раҳбарлари Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, А. И. Микоян ўртоқларга ташаккур ва ҳурмат ҳисларимизни етказингиз, уларнинг меҳнат ва турмушларига муваффақиятлар тилаб билдирган энг яхши истакларимизни топширингиз, деб биздан илтимос қилишди. Биз араб дўстларимизнинг шу илтимосларини мамнуният билан адо қилмоқдамиз. Биз Бирлашган Араб Республикасига дўстлик ҳисларига тўлиб тошган ҳолда бордик. Совет Иттифоқининг Бирлашган Араб Республикасига нисбатан сиёсати ҳамиша дўстлик сиёсати бўлиб келганлигини ва шундай бўлиб қолаётганлигини айтмоқ учун бордик. Биз у ердан жўнаб кетар эканмиз, совет халқи сингари Миср халқи ҳам мамлакатларимиз ва халқларимизнинг дўстлиги ва ҳамкорлиги мустаҳкамланиб, равнақ топмоғи учун бутун куч-ғайратини сарфлаётганлигига бўлган ишончимиз тағин ҳам кўпроқ кучайди. (ТАСС).

УМУМХАЛҚ КОНТРОЛИ

ҒАМХЎР, ИШЧАН, МУРОСАСИЗ

ИБРАТЛИ ИШЛАР

Гулистон бошқармасидаги «Красная заря» колхози халқ контролёрлари шу кунларда айниқса ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Улар келгуси йил мўл ҳосили учун астойдил қайғуриб, механизация воситаларини ремонтдан чиқариш, ирригация тармоқларини тартибга солиш, далага маҳаллий ўғит чиқаришни назорат қилмоқдалар.

Р. МУҲСИМОВА.

ҲАМИША ЗИЙРАК

Қўқон шаҳар маиший хизмат кўрсатиш комбинатида тузилган кўмаклашувчи группа аъзоларидан Т. Эргашев ва М. Аҳмедов ўртоқлар ташаббус кўрсатиб ишлаётирлар. Уларнинг зийракликги туфайли маиший хизмат кўрсатиш корхоналаридаги жиддий камчиликлар барвақт бартараф этилмоқда.

Р. МАМАЖОНОВ.

Суратда: Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Партия-давлат контроли комитетининг меҳнаткашлар шикоятлари ва таклифлари бюросининг штатсиз энг яхши инспекторлари (чапдан ўнгга): Э. Аҳмадбеков, Ш. Муҳиддинов, И. Косолапов ва А. Морозов ўртоқлар.

А. Палехов фотоси.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

ЎГАЙ ЭМАСМИЗ-КУ

Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги «Тошкент» наслчилик совхози меҳнаткашлари давлатга кўпроқ чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Маълумки, киши учун қанчалик кўп ғамхўрлик қилинса, яхши шароит яратиб берилса, у шунчалик самарали ишлайди. Бироқ, совхоз раҳбарлари ишчи-хизматчиларнинг маданий-маиший турмуши ҳақида яхши ғамхўрлик қилмаётирлар.

Бир-иккита мисол келтирмоқчиман. Совхознинг Нўғайқўрғон, Янгибино, Мўнчоқтепа қишлоқларида кинофильмлар камдан кам кўрсатилади. Бу ерда водопровод ўтказилмаган, артезиан қудуқлари қазилмаган. Шунингдек, хонадонларга радио карнайлари ўрнатилмаган, электр чироқлари туширилмаган.

Совхоз ишчилари дирекцияга, совхоз ишчилар комитети ҳамда партия ташкилотига бир неча бор мурожаат қилдилар. Лекин совхоз директори Русаков, ишчилар комитетининг раиси Зокиров, партия ташкилотининг секретари Йўлдошев ўртоқлар «хўп-хўп» дан нарига ўтмаётирлар. Биз ўгай эмасмиз-ку.

Совхоз ишчилари номидан — Т. СОЙНАЗАРОВ.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«ШТАТСИЗ БЎЛИМЛАР ИШГА КИРИШГАЧ...»

Партия-давлат контроли комитетлари кенг жамоатчиликка таяниб ишлайди. Улар фаолиятининг таъсирчанлиги, самарасининг боиси ҳам шунда. Айниқса партия-давлат контроли комитетлари ҳузурида тузилган штатсиз бўлимлар жойларда ленинча контролни амалга оширишда ибратли ишлар қилмоқдалар. Уларнинг зийраклиги, ташаббуси туфайли саноат корхоналарида, колхоз, совхозларда, муассасаларда юз бераётган айрим камчиликларнинг олди олиняпти, тезлик билан бартараф этиляпти.

Партия-давлат контроли органларининг, жумладан, штатсиз бўлимлар тажрибасини ёритиш контроль ишига жамоатчиликни янада кўпроқ жалб қилиш, кўмаклашувчи группа, постларнинг ишини жонлантиришга катта ёрдам беради. Шу жиҳатдан қараганда «Ўзбекистон» нашриёти яқинда чиқарган «Штатсиз бўлимлар ишга киришгач...» номли китобча диққатга сазовордир. Китоб авторлари И. Раҳматов, В. Епифанов ўртоқлар Тошкент область партия-давлат контроли комитети ҳузуридаги штатсиз бўлимларнинг бой тажрибасига асосланиб туриб, штатсиз бўлимлар, жамоатчи инспекторларнинг ибратли ишлари ҳақида мазмунли ҳикоя қилганлар. Китобда асосан саноат корхоналари, қурилиш ташкилотларининг фаолияти билан шуғулланувчи штатсиз бўлимлар, уларнинг жамоатчилари ҳақида сўз юритилади. Дарҳақиқат, Тошкент область партия-давлат контроли комитетида саноат ва қурилиш билан боғлиқ бўлган штатсиз бўлимлар ташаббус кўрсатиб ишламоқда.

«Комитетнинг оғир саноат бўйича штатсиз бўлими, — дейилади китобчада, — ўзининг ташкил этилган кунидан бошлаб химия қувватларини тез ишга тушириш, химия маҳсулотларини кўпайтириш, уларнинг сифатини яхшилаш ва сунъий ҳамда синтетик материалларни саноатда қўлланишга алоҳида эътибор бера бошладилар». Мазкур штатсиз бўлим ходимлари химия корхоналари қурилиши ва ишлаб чиқариши билан астойдил шуғулланмоқдалар. Чунончи, улар Чирчиқ шаҳар партия-давлат контроли комитетининг жамоатчи контролёрларининг актив иштирокида Чирчиқ электрохимия комбинатида йилига кўплаб карбомид бера оладиган цех қурилиши ва ундаги асбоб-ускуналарнинг тўғри ўрнатилиши устидан назорат қилдилар. Бу эса қурилиш суръатини тезлаштиришга ёрдам берди. 1964 йил 25 мартда Чирчиқ электрохимия комбинати карбомид цехи муддатидан олдин ишга туширилди.

Китобчада халқ назоратчиси деган шарафли номни яхши оқлаётган, зийраклиги ҳамда оқилона мулоҳазалари билан корхоналарнинг раҳбарлари, кўмаклашувчи группа ва постларнинг аъзоларига ёрдам бераётган жамоатчи инспекторлар ҳақида самимий гаплар бор. Масалан, оғир саноат бўлимининг инспектори ўртоқ Абдуғаниев корхоналар фаолияти билан ҳар томонлама танишиб, уларнинг ишини чуқур анализ қилгач, айрим жойларда янги техникадан самарали фойдаланишга, ишчи ва хизматчиларга қулай маданий-маиший шароит яратиб беришга панжа орасидан қаралаётганлигини аниқлади. Бу масалалар район партия комитетларининг бюро мажлисларида, партия-давлат контроли комитетларида муҳокама этилиб, ижобий ҳал қилинди. Жамоатчи контролёрлардан Хорев, Готинов, Рибасов, Белорусец, Дўстматов каби ўртоқларнинг ҳам яхши ишлари тўғрисида ҳикоя қилинган.

Жамоатчи контролёрлар, штатсиз бўлимлар ҳақида Ўзбекистонда чиқарилган бу биринчи китоб партия-давлат контроли комитетлари, жойлардаги кўмаклашувчи группа ва постларнинг ишини янада яхшилашга ҳисса қўшиши шубҳасиздир.

Н. УЛУҒЖОНОВ.

ХАЛҚ ПУЛИГА «ҲОТАМТОЙЛАР»

Саноатимизни хом ашё билан мунтазам таъминлаш, қишлоқ хўжалигига ўғит, машина-механизмлар етказиб бериш, аҳолини озиқ-овқат, кенг истеъмол моллари билан таъминлаб туриш кўп жиҳатдан темир йўлда составлардан унумли фойдаланишга боғлиқ. Юк ортиш ҳамда тушириш пунктларида вагонлар белгиланганидан кўп тўхтаб қолса халқ хўжалигимизнинг бир меъёрда ривожланишига сал бўлса-да, таъсир кўрсатади.

Шунинг учун вагонлар оборотини тезлаштириш темир йўлчилар билан бирга юк олувчи ва юк жўнатувчи корхоналарнинг ишни қай даражада ташкил қилганликларига ҳам боғлиқ. Вагонларнинг станцияларда, юк ортиш-тушириш пунктларида нормадан ортиқча тўхтаб қолишига қарши кураш ҳозирги вақтда умумхалқ иши бўлиб қолди. Партия-давлат контроли комитетлари ҳузурида вагонларнинг бекор туриб қолишига қарши кураш группалари тузилган. Бу соҳадаги камчиликлар аниқланиб, уларни тугатиш тадбирлари кўрилмоқда.

Самарқанд шаҳар партия комитети ҳузурида ишлаб турган ана шундай группанинг иши айниқса диққатга сазовордир. Мавжуд резерв ва имкониятлардан фойдаланишда темир йўлчиларга ва корхоналарга кириш йўлларидан фойдаланувчи ташкилотларга амалий ёрдам кўрсатмоқда. Натижада Самарқанддаги корхонага кириш йўлларида вагонларнинг бекор туриб қолиши нормадагига нисбатан 0,2-2,6 соат қисқартирилди.

Юк ортиш ҳамда тушириш ишларида илғор усулларга амал қилиш, машина-механизмлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш натижасида республикамиз корхоналари ва ташкилотлари ўтган йилнинг тўққиз ойи ичида вагонларнинг юк операцияларида туриш вақтини биринчи кварталдагига нисбатан 0,5 соат, Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги қарамоғидаги ташкилотлар бўйича 2,7 соат қисқартиришга эришилганлиги қувончлидир.

Бироқ кўпгина ташкилотлар ғанимат фурсатларни бой бермоқдалар, вагонларнинг юк операцияларида нормадан ортиқ туриб қолишига қарши тадбирларни кўрмаётирлар. Бу эса вагонлардан самарали фойдаланишга ғов бўлиб турибди. «Главташкентстрой» корхоналарида вагонларнинг кўпгина «умри» зое кетмоқда. 9 ой мобайнида вагонларнинг юк операцияларида туриш вақти нормадагига нисбатан 7,6 соат ортиб кетди. Худди шундай аҳвол «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги корхоналарида ҳам ҳукм сурмоқда. Республика «Узсельхозтехника» бирлашмаси корхоналари бўйича вагонларнинг бекор туриши белгиланганига қараганда 2,7 соат, Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги корхоналарида эса 3,1 соат ортиб кетди.

Бундай аҳвол кўпинча, корхона раҳбарларининг айби билан содир бўлмоқда. Масалан, Тошкент экскаватор заводи директорининг ўринбосари А. Даминскийнинг «ташаббуси» билан юк ортиш ишлари бир сменада ташкил қилинган. Бошқа вақтларда келган вагонлар эса юк ортилишини кутиб махтал бўлмоқда. Утган йилнинг 25, 31-сентябрида заводга келтирилган 8 вагоннинг ҳар биридан юклар 22-31 соат ичида тушириб олинди. Юк ортиш чўзиб юборилди. Оқибатда бу вагонларнинг юк операциясида 40 соат туриб қолишига сабаб бўлди. Ўртоқ Даминский бундай аҳволга ҳамон бепарво қараб келмоқда. Юк туширишни ва ортишни кечаси-ю кундузи ташкил қилиш тўғрисида ўйлаб ҳам кўраётгани йўқ.

«Ташкентнабель» (директори К. Сафонов), лак-бўёқ (директори М. Кутиров), «Ташсельмаш» (директори Б. Шевченко) заводларида ҳам юк ортиш ва тушириш ишларини тезлаштиришга эътибор берилмаётир. Юк ортиб жўнатиладиган майдонлар тор, бунинг устига иш тўғри ташкил қилинмаган. Натижада лак-бўёқ заводида бир вагон ўртача 63 соат ичида бўшатилса, кабель заводида вагонларнинг юк ортиш вақтидаги бекор туриши нормадагидан 15 соат ортиб кетмоқда. «Ташсельмаш» заводида бир иш икки қилинмоқда: юклар завод территориясидан ташқарига тушириляпти. Сўнгра завод ичкарисига ташилмоқда.

4-трестга қарашли қурилиш материаллари комбинатида (директори П. Качалин) темир йўл шохобчаларининг техникавий ҳолати нобоп. Бир неча-кундузда пландаги 10 ўрнига 1 ёки 2 вагондан юк тушириб олинмоқда. Комбинат 9 ойда вагонларнинг бекор турганлиги учун 34 минг сўм жарима тўлади. Тошкент уйсозлик комбинати (бошлиқнинг транспорт ишлари бўйича ўринбосари Л. Королев) ҳам жарима тўлашда бошқа корхоналардан ўзиб кетишга уриняпти. Бу корхона 10 ойда 115 минг сўм жарима тўласа ҳам вагонларнинг бекор туришини камайтириш тадбирлари кўрилмаётир. Самарқанд қурилиш материаллари комбинати, 150-қурилиш тресги, 8-трестга қарашли қурилиш материаллари комбинати ва «Ўзбенбирлашув» корхоналарида ҳам вагонларнинг кўпгина «умр»и бекор ўтмоқда.

Ўзбекистон Савдо министрлиги қарамоғидаги Тошкент улгуржи савдо базаси (бошқарувчиси А. Турсунов)да юк тушириш билан тунги сменада ҳеч ким шуғулланмаяпти. Бир вагон юк туширилишини кутиб 6-7 соатлаб қолиб кетмоқда. Каттақўрғон, Иштихон район матлубот жамиятлари раҳбарлари эса ўз адресларига келган вагонларни тезроқ бўшатиб жўнатишни ортиқча иш деб ҳисобламоқдалар. Бунинг оқибатида ана шу жамиятлар номига келган юкли вагонларнинг бекор туриши нормадагига қараганда беш марта ошиб кетган.

1964 йилнинг 5 октябридан то 15 ноябригача республика Савдо министрлиги ҳамда «Ўзбенбирлашув» адресига 4800 вагон картошка келди. Министрлик ва «Ўзбенбирлашув»даги раҳбар ўртоқларнинг бепарволиги сабабли картошка ўз вақтида тушириб олинмади. Анчагинаси нобуд бўлди, вагонлар бефойда туриб қолди. Бу ҳар икки ташкилот ана шу қилмиши эвазига темир йўлга 800 минг сўм жарима тўлади. Утган йилнинг 9 ойи ичида эса вагонларнинг юк операцияларида ортиқча туриб қолиши натижасида жами 150 вагоннинг умри бекор ўтди. Бу нима дегани? Ҳар кеча-кундузда 150 вагонга жой бўладиган турли хил халқ хўжалиги юклари тегишли корхона ва ташкилотларга жўнатилмади демакдир. Утган йилнинг уч квартали ичида Ўрта Осиё темир йўли турли корхона ва ташкилотлардан 1,5 миллион сўмдан ортиқ жарима ундириб олди.

Вагонлар оборотини тезлаштиришга ҳамма баб-баравар ҳисса қўшмоғи зарур. Акс ҳолда муддаога эришиб бўлмайди. Юк эгаларига вагонларнинг келганлиги ҳақида станция ходимлари вақтида хабар қилиб туришлари лозим. Айрим станцияларда вагонларни юк ортиладиган ва тушириладиган жойларга вақтида етказиб беришга бефарқ қаралади. 5 октябрь куни 1-Фарғона станциясининг тегирмонга борувчи шохобча йўлида ғалладан бўшатилган тўрт вагон 10 соат ҳеч кимнинг эсига келмаган. 16 вагондаги ғалла эса тегирмонга белгиланган муддатда етказиб берилмаган. Балки вагонларни тортиб борувчи маневр локомотиви бўлмагандир, деб ўйларсиз. Йўқ, маневр локомотивининг машинисти бекорчиликдан машина кабинасида эснаб ўтирган.

Хуллас, вагонлар оборотини тезлаштиришда анчагина ютуқлар билан бирга кўпгина камчиликлар ҳам мавжуд. Шунинг учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Партия-давлат контроли комитети яқинда вагонлар оборотини тезлаштириш масаласини кўриб чиқди. Министрликлар ҳамда бошқарма раҳбарларига шохобча йўлларининг техникавий ҳолатини яхшилаш, юк ортиш-тушириш ишларини тезлаштириш, механизациялаш салмоғини оширишнинг конкрет тадбирларини ишлаб чиқиш ва уни амалга ошириш вазифасини юклади. Янги йилнинг дастлабки кунларидан бошлаб ана шу қарорнинг бажарилишини текшириш бошлаб юборилди.

К. ЗОЛОТАРЕВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Партия-давлат контроли комитетининг бўлим мудири.

А. РАҲИМОВ,
комитет инспектори.

РАССОМ БЛОКНОТИДАН

Қабул соатини кутиб...

Троллейбусдан тушгач...

М. Воробейчиков ишлаган расмлар

Янги алоқа бўлими

«Главташкентстрой»га қарашли 153- қурилиш трестининг 1- бошқармаси бинокорлари Чилонзор массивидаги 6. «Б» секторида янги мебель магазини ва 8. «Б» секторида янги алоқа бўлими учун бинолар қуриб фойдаланишга топширди.

М. Султонов.

Ибрат

— Ўртоқ Абдуллаев жуда кўнгилчан одам, бу масъул постга эса қаттиқ қўл киши керак.

— Холиқ ака яхши агроном, у лекин бу муҳим вазифани эплай олмаса керак.

Партия-давлат контроли комитети раислигига ўртоқ Холиқ Абдуллаевнинг номзоди кўрсатилганда ана шундай мунозаралар бўлган эди. Мана, ўртоқ Абдуллаев қарийб икки йилдан буён Ғиждувон районида халқ контроли ишига раҳбарлик қилиб келмоқда. Шу давр ичида у раис бўлган партия-давлат контроли комитети штатсиз бўлимлар ҳамда халқ оммасига суяниб, анча ташкилий-оммавий ва тарбиявий ишларни амалга оширди. Комитет ҳузуридаги штатсиз бўлимлар ҳамда инспекторлар ибратли ишлар қилмоқдалар.

Ризоқул Худойқулов раҳбарлик қилаётган пахтачилик бўйича штатсиз бўлимнинг иши диққатга сазовордир. Жамоатчилик асосида иш олиб бораётган бу бўлим фаолиятига 10 штатсиз инспектор иштирок этади. Шу йилнинг ўтган 11 ойи давомида колхозчи, ишчи ва хизматчилардан 220 киши халқ контроли вакиллари томонидан қабул қилинди, уларга тегишли ёрдам кўрсатилди.

Бўлим қишлоқ хўжалиги бўйича кўплаб текшириш ўтказиб, якунлари партия-давлат контроли комитети, партия комитети бюроси ва пленумларида, район Совети сессияларида муҳокама қилиниб, тегишли тадбирлар кўрилишига эришди.

Район пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарди. Давлат омборига 60 минг тоннага яқин «оқ олтин» тўкилди. Лекин ютуқлар олдида эсанкираган баъзи хўжалик раҳбарлари кузги-қишки тадбирларни пайсалга солиб юбордилар. Оқибатда пландаги 24 минг 600 гектар майдондан бор-йўғи 8 ярим минг гектар ер шудгор қилинди, холос. Ғўзапоя юлиш ишлари ҳам ўлда-жўлда бажарилди. Ерни ғўзапоядан тозалаш кечиктириб юборилди. Комитетнинг қишлоқ хўжалик бўлими бу ташвишли аҳволга бефарқ қараб тура олмади. Жамоатчи инспектор-контролёрлар иштирокида рейд ўтказилди. Аниқланишича, план бажарилгандан кейин «Коммунизм», «Ленинизм», «Меҳнат—роҳат», «Ленинград», «Москва» колхозлари ва бошқа айрим хўжаликларда иш пайсалга солинган. 1965 йил ҳосилига мустаҳкам замин яратиш учун зарур бўладиган тадбирлар вақтида амалга оширилмаётир. Кўплаб қишлоқ хўжалик механизмлари ремонтсиз турибди. Далага маҳаллий ўғит чиқарилмаётир. Жойларда ерларга маҳаллий ўғит солмасдан шудгорлаш ҳоллари рўй беряпти.

Рейд якунлари партия комитетининг кенгайтирилган бюросида муҳокама қилиниб, кузги-қишки ишларни кучайтириш тадбирлари белгиланди. Бюрода шудгорлаш планини бажариш арафасида турган, далага маҳаллий ўғит чиқариш, ерларнинг шўрини ювишни пухта ташкил этган «Гулистон» колхози контролёрларининг тажрибаси оммалаштирилди.

Янги совхозларда дағал хашак тайёрлаш, қўйхоналарни ремонт қилиш, чорвадорларни иссиқ кийим-кечак билан таъминлаш кўнгилдагидек эмаслиги тўғрисида бўлимга сигнал тушган эди. Ўтказилган оммавий текширишларда чорвадорларга амалий ёрдам кўрсатилди. Райондаги колхоз аъзоларидан 1200 киши Қизилқум, Кўкча чўлларига бориб, совхозларга дағал хашак тайёрлашда кўмаклашдилар. Бу хўжаликларда қўйларни қишдан соғлом, семиз олиб чиқиш чоралари кўрилди.

Штатсиз бўлим райондаги колхозлараро бўрдоқичилик базасидан тушган бир хат изидан ўтказган текширишда жамоат мулкини талон-торож қилишга доир бир қанча бошқа фактлар очиб ташланди. Бу масала комитетнинг кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилиниб, давлатга етказилган 9 минг сўм зарар айбдорлардан ундирилди. Бухгалтер Бикаев вазифасидан четлаштирилиб, унинг жиноятларини фош этадиган ҳужжатлар тергов органларига топширилди. Масъулиятсизликка йўл қўйганлиги учун директор И. Ҳамроев фаолияти район партия комитети бюросида муҳокама қилиниб унга қаттиқ партиявий жазо берилди.

Ғиждувондаги партия-давлат контроли комитетининг раиси ўртоқ Ҳ. Абдуллаев район контролёрларининг яхши тажрибалари, ташаббуслари ҳақида ғурурланиб гапиради. Дарҳақиқат, халқ назоратчилари ибратли ишлар қиляптилар.

М. БАҚОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

ЁРҚИН, МАЗМУНЛИ

Самарқанд областида чиқадиган «Ленинский путь» газетаси саҳифаларида партия-давлат контроли органларининг ишлари ҳақида саҳифалар, алоҳида материаллар кам берилади. Лекин бундан гина қилмасак ҳам бўлади. Чунки редакция коллективи «оз бўлсин-у, соз бўлсин» қабилида иш кўраётгани учун ҳам умумхалқ контроли ҳақидаги материалларни пишиқ ва ишга ёрдам берадиган тарзда ёритмоқда. Энг муҳими шуки, газетанинг бу мавзуда бераётган материалларида партия-давлат контроли органларининг бюрократизм, сансалорлик, одамлар тақдирига бепарволик билан қараш каби ҳолларга қарши кураши жуда ёрқин мисолларда очиб берилмоқда.

Газетанинг сўнгги сонларидан бирида халқ назоратчиларининг ибратли ишларига бағишлаб бутун бир саҳифа материал берилган. Саҳифада Самарқанд шаҳар партия-давлат контроли комитетининг штатсиз бўлимлари ва уларнинг тиниб-тинчимас жамоатчи инспекторлари фаолияти ҳақида зўр самимият билан ҳикоя қилинади. Мана, Мария Александровна Александровани олиб кўрайлик. У партия ва давлат ишига ёрдам бериш учун қалб амри билан ишлаяпти. Мария Александровна ариза ва шикоятлар бўйича штатсиз бўлимда икки йилдан буён жамоатчи инспектор вазифасида кўп яхши ишларни амалга оширди. У комитетга келган ҳар бир шикоят ва аризани диққат билан ўқиб чиқади ва уларнинг авторларига қўлдан келганча ёрдам беришга ҳаракат қилади. Шаҳар партия-давлат контроли комитетида М. Александровага ўхшаган ҳалол, меҳрибон жамоатчи контролёрлар оз эмас. Унинг билан бирга ишлаётган кекса пенсионер-коммунистлардан А. Арутюнов, А. Давронов, С. Маърупов, С. Абдураҳимов, И. Надбали каби контролёрлар ҳам шаҳар саноат корхоналари, қурилиш ташкилотларидан тушган ариза ва шикоятларни ўз вақтида текшириб тегишли чора кўришда комитетга яқиндан ёрдам бераётирлар. Газетанинг ёзишича, жамоатчи контролёрлар аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш масалаларига ҳам алоҳида эътибор бераётирлар. Бу масала юзасидан комитетга ўтган йили 100 га яқин шикоят тушган эди. Штатсиз бўлим ходимлари бу аризалар юзасидан текшириш ўтказиб, шаҳар аҳолиси учун маданий-маиший хизматни яхшилашга катта ҳисса қўшдилар.

«Ленинский путь» газетаси халқ назоратчилари фаолиятини бундан кейин ҳам худди шундай ёрқин ва мазмунли ёритиб боришига ишончимиз комил.

БИР ЖОН-БИР ТАН

Саҳарлаб нонушта қилиб олган Қодиржон биринчи бригаданинг даласига йўл олди. Бир неча кун қовоғини солиб, заҳрини сочиб турган ҳаво бугун шаштидан анча тушиб қолди: гарчи шамол эсиб турса-да, қайси кунлардагидай юз-қулоғингни чимчилаб оладиган изғирин йўқ. Тонгги соф ҳаводан баҳри очилган Қодиржон узоқдан эшитилаётган овоз томон шошиларди.

У бугун уч-тўрт бригадада бўлиб, шудгор қилаётган тракторчиларни кўриши керак. Кеча кечқурун колхоздаги кўмаклашувчи группа раиси унга шундай топшириқ берганди. Жўн ариқнинг пастидаги катта картага етиб келган Қодиржон ерни шудгор қилаётган икки тракторни кўрди. Ҳайдалган ерга қадам босганида, худди қалин қорни кечиб юргандай бўлди: азаматлар ерни нормал чуқурликда ҳайдаётган экан. Шундай бўлса-да, у этигининг қўнжидан ўлчағич олиб, шудгорнинг чуқурлигини ўлчади.

— Ҳорманг, Қодиржон, қалай, саёзмасми?— Уз хаёли, иши билан банд бўлган Қодиржон бригада бошлиғининг яқин келганини ҳам сезмай қолди.

— Э, э, саломат бўлинг, Мираҳмад ака,— у шошилиб қолди.— Чакки эмас, чакки эмас. Кузда шудгор яхши бўлса, ёзда биз — сувчилар ҳам қийналмаймизда-а, бригадир оға.

— Балли, ука, ёзини ҳам, кузини ҳам ҳозирдан ўйлаган деҳқон доғда қолмайди.— Мираҳмад ака дилидаги гапини айтди.— Мана, ўзингиз биласиз, бригадамиз гектаридан 33 центнердан «оқ олтин» олган экан, бунга кузги шудгорга зўр бериб эришдик-да.

— Мажиджон, суръатни ҳам, сифатни ҳам бундан сира бўшаштирманглар,— деди Қодиржон ҳалиги механизатор йигитга. — Карта четларида ҳам ҳайдалмаган бир парча ер қолмасин, ҳа, бир парча ердан ҳам ботмон ҳосил олинади.

Бригадир билан яна бир оз дала айланиб, ҳайдаладиган ерларга минерал ва маҳаллий ўғит сепилганига, шудгорнинг сифати яхшилигига ишонч ҳосил қилган Қодиржон дилидан қувонди-да, Мираҳмад ака билан хайрлашиб, бошқа бригада даласи томон кетди.

«Коммунизм» колхози энг илғор, бадавлат, кундан-кунга яшнаётган хўжаликлардан бири экан, бунда колхоз бойлигининг бири ўн, ўни минг бўлсин деб жон куйдираётган Қодиржон Пўлатов каби халқ контролёрлари баракали ҳисса қўшаётирлар.

— Группамиздаги,— дейди группа раиси ўртоқ Раҳим Эшонхўжаев.— Ҳар бир контролёр ўз вазифасини аниқ билади, камчиликни кўрса чидаб туролмайди.

Ҳақиқатан ҳам колхоз жонкуярлари ўз постларида сергак турибдилар. Кузги шудгор қизғин кетаётган бир пайтда тракторчи Т. Юсупов трактор паркига кетаётганини группа аъзоси Р. Солиматов кўриб қолиб, аҳвол сўрайди, синган биргина гайка учун механизатор ишини тўхтатиб, паркка қатнаш билан овора бўлаётганини аниқлайди. Агар ҳар бир тракторчи арзимаган қисм учун шунча вақт сарфласа, қанча иш қолади-ю, қанча вақт бекорга кетади. Р. Солиматов бу воқеани дарҳол колхоз правлениесига етказди. Жорий ремонтни далада — иш бошида қилиш талаб этилади. Бу ҳақли талаб дарҳол амалга оширилди: ремонт машинаси дала айланиб юрадиган бўлди.

Етти йилликнинг олтинчи йилида 869 гектар майдондан давлатга 2560 тонна ёки гектар бошига қарийб 30 центнердан «оқ олтин» етказиб берган, пиллачилик, чорвачилик, ғаллачилик каби хўжаликнинг бошқа соҳаларида ҳам катта-катта ютуқларни қўлга киритган Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг азамат колхозчилари 1965 йилни ҳам янги зафар йилига айлантириш учун ҳозирданоқ мардона меҳнат қилаётирлар. Ҳамиша ҳушёр халқ контролерлари ҳам деҳқонлар, чорвадорлар билан бирга бир жон-бир тан бўлиб, меҳнатда ҳам, эл-юрт бойлигини қўриқлашда ҳам астойдил хизмат қилмоқдалар.

Б. МИРЗААҲМЕДОВ.

12 ЯНВАРЬ, 1965 ЙИЛ
№ 8 (12.964).

САНОАТИМИЗ УФҚЛАРИ

ЯНГИ МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИ

Академик Д. ЩЧЕРБАКОВ

Ўрта Осиёга кон қидириб биринчи бор сафар қилганимдан буён эллик йил ўтибди. Шундан кейинги даврда Ўрта Осиёни геология жиҳатдан ўрганишга ҳоли-бақудрат ҳисса қўшдим. Шу кунларда ҳам ана шу ўлка ҳақида ўйлаяпман. Ўрта Осиё кўпдан-кўп фойдали қазилма конлари топилган ва топилаётган районга айланиб бормоқда. Бу жиҳатдан у Совет Иттифоқининг энг бой ўлкаларидан десак бўлади.

Яқинда Ўрта Осиёда темир рудаси ва кокс кўмирлари конлари очилиши муносабати билан 30-йилларда Ўрта Осиё республикаларининг ҳукуматлари ва хўжалик ташкилотлари оғир металлургиянинг мустаҳкам базасига эга бўлиш масаласига ғоят қизиқиб қараганликларини эсладим. Аммо 30-йилларда темир рудаларнинг майда-чуйда конлари маълум эди, холос. Тошкўмир ҳавзалари эса тамомила ўрганилмаган эди. Эндиликда эса аҳвол тубдан ўзгарди: умумий запаси 3,5 миллиард тонна бўлган Ўзган тошкўмир ҳавзаси очилиб, разведка қилинди. Бу ҳавзада 600 миллион тонна кокс кўмири запаси бор. Ўзган кони Шарқий Фарғонада жойлашган. Сирдарё бўйига анча яқин.

Тожикистон геологлари хизмати билан Қорамозор тоғи ёнбағрида, Ленинобод шаҳри яқинида топилган конлар ҳам диққатга сазовор. Илгари ҳам Қорамозорда темир магнетит рудаларининг кичик-кичик конлари борлиги маълум эди. Аммо ўша даврда бу кичик конлар бир-бири билан боғланмаган деб ҳисобланиларди. Кейинги йилларда ўтказилган қидирувлар натижасида шу нарса маълум бўлдики, ана шу кичик конлар (линзалар) ер қобиғи қатламларининг чуқурликда узилиши натижасида пайдо бўлган ёриқларда учрар экан. Ер қобиғининг ана шу ёриқларига бостириб кирган магма диорит деб аталган вулканик тоғ жинсларини пайдо қилади. Қорамозор атрофида Консой полиметалл кони, ундан бир оз нарида эса темир рудаси уюмлари бор. Шулардан бири Чақадамбулоқ темир конидир. Линзалардаги темирнинг жами запаси 150 миллион тоннага яқин. Шу билан бир қаторда Қорамозорда ҳали ўрганилмаган магнит аномалиялари ҳам бор.

Хулоса шуки, Сирдарё бўйларида янги металлургия корхонаси қуриш ҳақидаги масалани кун тартибига қўйиш мумкин. Янги металлургия корхонасини Фарҳод гидроэлектростанцияси атрофида (Бекобод шаҳри — Ред). қуриш мумкинки, ҳозир бу ерда йирик индустрия маркази бунёд этилган. Норин дарёсида қурилаётган Тўқтағул электростанцияси батамом ишга тушгач эса Ўрта Осиёдаги энг йирик Етимсой темир конини ҳам ишга тушириш мумкин бўлади. Бу кон Норин шаҳри яқинида жойлашган бўлиб, ундаги темир рудасининг тахминий запаслари 5,5 миллиард тоннага яқиндир. Ишончим комилки, яқин йиллар ичида геологларнинг кўмаги ва актив иштирокида Ўрта Осиёдаги темир рудаларининг запасини кам деганда икки баравар кўпайтирамиз ва бу конларни комплекс равишда ишга солишнинг катта иқтисодий фойда беришини исботлаймиз.

«ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА»ДАН

БОҒЛАР КЎПАЯДИ

Зарафшон водийсидаги қор босиб ётган боғларда кўклам ишлари бошлаб юборилди. Ариқлардан боғларга булоқ суви оқа бошлади. Қишда қондириб суғорилган ерлар ёзда камроқ суғориладиган бўлади.

Самарқанд, Ургут ва бошқа районлардаги ихтисослаштирилган совхоз ва колхозларда боғларга маҳаллий ўғитлар чиқариб солинмоқда, ерлар қайта ҳайдалмоқда. Ёзда қишлоқ хўжалик зараркунандалари кўпроқ учраган боғларда ерлар айниқса чуқур ағдариб юмшатилмоқда. Ерлар январь ойида ҳайдаб қўйилса, зарарли ҳашаротларнинг яшириниб ётган уруғлари ва қуртлари қирилиб кетади.

Совхозлар ва колхозлар янги боғ ва узумзор қилиш учун ажратилган ерларни текислашга киришмоқдалар. (ЎзТАГ).

Ҳакима Бобожонова Самарқанд шойи тўқув фабрикасининг ёш ишчиларидан. У қисқа вақтда ўз касбини пухта ўзлаштириб олди. Ҳар сменада планга қўшимча 30 процент миқдорида маҳсулот тайёрлаб бераётир. Суратда: ўртоқ Ҳ. Бобожонова.

А. Тўраев фотоси.

СЎЗ — МАШЪАЛ-ЛАРИМИЗГА.

ТАРАДДУД

Жуманиёз ҒОФУРОВ.
Ҳазорасп районидаги Ленин номли колхоз раиси.

Етти йилликнинг сўнгги йили — 1965 йилга қадам қўйдик. Йил охирида халқ хўжалигини интенсив тарзда ривожлантириш етти йиллик планларининг бажарилишига якун ясаймиз. Шундай бўлгач, босиб ўтилган йўлга назар ташлашимиз, эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш, йўл қўйилган камчиликларни такрорламаслик, резервларни ҳаракатга келтириш тадбирларини кўришимиз керак. Шу жиҳатдан қараганда 1964 йилнинг якуни айниқса характерлидир.

Колхозимиз аъзолари ўтган йили 1400 гектар ерда ғўза ўстирди. Гектаридан салкам 31 центнердан пахта олинди. Бу дуруст кўрсаткичми? Етти йилликнинг дастлабки босқичидаги кўрсаткичга нисбатан яхши, албатта. Аммо ҳозирги нуқтаи назардан қаралганда талабга жавоб бермайди. Чунки, мамлакат енгил саноатининг хом ашёга бўлган талаби тобора ортиб боряпти. Бу талабни қондиришга ҳар бир пахтакор хўжалик ўз улушини қўшиши керак.

Биз пахта майдонини кенгайтириш, ҳосилдорликни оширишда етти йиллик маррасидан аллақачон ўзиб кетганмиз. Барча тармоқларни комплекс тараққий эттириш йўли билан ялпи даромадни кўпайтириш, халқ моддий-маданий фаровонлигини яхшилаш, қурилиш ва ободончилик ишларини кенг авж олдириш юзасидан белгиланган топшириқлар ҳам муваффақиятли бажарилди.

Кейинги йилларда хўжаликда ҳосилдорлик гектар бошига 8 центнер кўтарилди.

Ўтган йилнинг ўзида давлатга 4210 тонна пахта сотилди. Бундай муваффақиятга тупроқнинг унумдорлигини ошириш, механизациядан оқилона фойдаланиш туфайли эришилди.

Еримиз шўр, захкаш. Амударё қирғоғидан ўзлаштирилган 750 гектар экин майдони қамишзор, тўқай. Шунга қарамай ҳосилдорлик йилдан-йилга ошса ошадики, камаймайди. Бунинг «сири» нимада?

Биз шўр ювиш ва сизот сувни қочиришга жуда катта аҳамият берамиз. Агротехниканинг бу тадбирини ўтказишга етарли ишчи кучи, техника воситалари ва маблағ ажратамиз. Пахта майдонлари ҳар йили тупроқнинг шўрланиш даражасига қараб 6-8 марта, айрим отизларда ўн мартагача ювилади. Шўр яхши ювилмаган картага экин экилмайди.

Шўр ювишга энг тажрибали, карта тузилишини яхши биладиган деҳқонлар ажратилади. Улар иссиқ кийим-кечак, тунда фонар билан таъминланади. Шўр ювишдан олдин отизда кичик-кичик марзалар олинади. Бизда уни чел деб аталади. Шундан кейин марза кафтдек текисланади. Сув равон оқиши учун ўқариқлар ва муваққат суғориш шохобчалари созланади. Ташкилий ишлар кўнгилдагидек ўтказилгандан кейингина сув очилади.

Сувчиларимиз асосий эътиборни пайкални бир текисда кўллатиб суғоришга қаратадилар. Ҳамма вақтдаги каби шўр ювишда ҳам сув исрофгарчилигига қарши қаттиқ кураш олиб борилади.

Шўр ювиш вақтида тупроқнинг табиий унумдорлигини сақлаб қолишга эътибор бериш зарур. Юқорида Амударё қирғоғидан 750 гектар ер ўзлаштирилгани, ўша майдон ботқоқлик ва тўқайзор эканлиги айтилди. Ана шундай пайкалларга нормадан ортиқ сув оқизилса, тупроқнинг устки қатлами янада ботқоқланиб, структураси бузилади. Кам нормада сув оқизилса, ернинг унумдор қатламида туз-шўр қотиб қолади. Натижада чигит ола чиқади, катта қийинчиликлар туғилади. Шунинг учун бир ишни икки қилиб қўймасдан тажрибакорлар ва мутахассислар билан ҳамкорликда иш олиб бориш керак. Биз айнан шундай қиламиз.

Пахтачиликни комплекс механизациялаш соҳасида ҳам анча-мунча иш қилинди. Чигит экишдан тортиб ҳосилни йиғиштириб олишгача бўлган ишлар машиналар зиммасига ортилди. Пахтани машинада теришда бурилиш ясалди. 1963 йилда «зангори кема»ларда 860 тонна пахта терилган бўлса, 1964 йилда бу рақам 1120 тоннага етди. Лекин ҳали кўнглимиз тўлгани йўқ. Ялпи ҳосилнинг 70-75 процентини машиналарда териб олаётган хўжаликлар бор. Биз ўшаларга қараб қадам ташлашга аҳд қилдик.

Машина хўжаликка нақадар катта фойда келтиришини бир мисолда кўрсатиб ўтмоқчиман. Колхоз бўйича қўлда терилган бир тонна пахтанинг таннархи 63 сўмга тушди. Машинада терилгани эса 14 сўм 60 тийин бўлди. Ёки ҳар тоннасидан 48 сўм 40 тийин маблағ тежаб қолинди.

Ёки бошқа бир мисол. Колхоз бўйича гектаридан салкам 31 центнердан ҳосил олинди. Э. Раҳимов, О. Авазов, республикада хизмат кўрсатган пахтакор О. Қутлимуродова, С. Жуманазаров бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 35-38 центнерга кўтарилди.

Ҳозир янги йил ҳосилига тараддуд кучайтириб юборилди.

ЧОРВАДОРЛАР БУРЧИ

Республикамиз чорвадорлари ўтган йили фидокорона меҳнат қилдилар. Кўпгина хўжаликларда моллар туёғи кўпайди. Давлат тайёрлаш пунктларига аввалги йилдагига қараганда кўп миқдорда чорвачилик маҳсулотлари топширилди. 1963 йилдагига нисбатан гўшт етиштириш 13 процент ва сут 20 минг тонна кўпайди. Кўпгина колхоз ва совхозлар чорвачиликни ривожлантиришда улкан муваффақиятларга эришдилар.

Афсуски, ўтган қишда чорвачилик фермалари ишида жиддий камчиликлар ҳам содир бўлди. Бунинг оқибатида кўпгина колхоз ва совхозларда бир қисм моллар нобуд бўлди, шу билан бирга, чорва моллар маҳсулдорлиги кескин камайиб кетди. Биргина Самарқанд областида қиш ойларида 220 минг бош қўй ва эчки нобуд бўлди. Бу, чорва моллар умумий туёғининг 12 процентини ташкил этади. Мазкур область хўжаликларида зоотехника ва ветеринария талабларига риоя қилинмаганлиги натижасида кўпгина моллар қисир қолди. Ҳар юз қўй ҳисобига 68 тадан қўзи, 100 сигирдан бор-йўғи 60 тадан бузоқ олинди.

Сирдарё, Бухоро, Қашқадарё, Сурхондарё областларида ва Қорақалпоғистон АССРдаги кўпчилик хўжаликларда ҳам моллар кўплаб нобуд бўлди.

Ўтган қишнинг аччиқ сабоқларидан тегишли хулоса чиқариб олган хўжаликларнинг раҳбарлари чорва моллар туёғини тўла-тўкис сақлаб қолиш мақсадида бу йилги қишга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрдилар.

Чорва қишловига тайёргарлик айниқса Тошкент областида кўнгилдагидек уюштирилган. Область хўжаликларида моллар асосан ўрта ва ўртадан юқори семизликда. Ориқ моллар эса кучли озуқалар берилиб, алоҳида боқилмоқда. Чорва моллар қишга етиб-ортадиган миқдорда дағал хашак, силос ҳамда концентрат озуқалар билан таъмин этилган. Кўпгина хўжаликларда хашакни майдалаш яхши уюштирилган.

Шунингдек, Бухоро областидаги «Конимех» совхози чорвадорлари ҳам қишловга яхши тайёргарлик билан киришдилар. Бу ердаги 57 минг бош қўй учун ўтган йилнинг декабрь ойи охирларида 81 минг центнер дағал хашак бор эди. Бу ҳар бош қўйга 144 килограммдан тўғри келади. Мавжуд 18 та хашак майдалаш машиналари ҳозир ҳам икки сменада ишлаб турибди.

Бироқ, ҳамма жойда ҳам қишловга дуруст тайёргарлик кўрилган деб бўлмайди. Кўпгина хўжаликларда қишнинг дастлабки ҳафталаридаёқ сигирлар сути камайиб кетди, баъзи жойларда эса моллар нобуд бўлди. Вобкент районида қўйлар учун ёпиқ қўралар жуда оз қурилган. Жамғарилган ем-хашак қишлов жойларига етарли миқдорда ташиб келтирилмаган. Бунинг устига, 26 та хашак майдаловчи машинадан 6 таси ишламоқда, холос. Райондаги 18 та колхоздан 4 тасидагина ем-хашак молларга майдалаб едирилмоқда. Чорва молларга минерал озуқалар берилмаётир, текшириш натижасида, кўпгина сигирларнинг қисир қолганлиги аниқланди.

Ромитан, Навоий, айниқса Қоракўл районларидаги хўжаликларда қишловни уюштиришда жиддий нуқсонларга йўл қўйилмоқда. Қоракўл районидаги «Коммунизм», «Искра» ва Энгельс номли колхозларда ўтган йилнинг 20 декабрига қадар қишлов пунктларига бирор килограмм ҳам ем-хашак ташиб келтирилмаганлиги, чорвачилик бинолари ремонт қилинмаганлиги аниқланди.

Сурхондарё областидаги қатор хўжаликларда ҳам қишловни уюштиришда катта хатоликларга йўл қўйилмоқда. Масалан, «Сайроб» совхозининг 2- бўлимида бузоқларнинг 90 проценти жуда ориқ. Чунки уларга ўз вақтида озуқа бериб турилмайди. Шундай бўлгани ҳолда, бузоқларга бериладиган ёғи олинмаган сут уларга ичирилмай, тўкиб юборилмоқда. Бузоқлар тери касалликларига чалинган. Дағал хашак молларга майдаланмасдан ва буғланмасдан берилмоқда. Натижада моллар кундан-кун ориқлаб кетяпти.

Термиз районидаги «Намуна» колхозида ҳам чорва моллар оғир аҳволда. Шўрчи районидаги колхозлараро паррандачилик фермаларида, шунингдек Денов районидаги «Ғалаба» колхозида ва областдаги бошқа қатор хўжаликларда қишлов мақсадга мувофиқ равишда уюштирилмаган.

Республика чорвадорлари учун энг оғир ва масъулиятли давр бошланди. Область ва район партия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари, «Узглавкаракуль» системасидаги совхозлар ҳар бир хўжаликда қишловнинг уюштирилишини текшириб чиқишлари, йўл қўйилган камчиликларни тезда тугатиш учун шошилинч чоралар кўришлари, жамғарилган ем-хашакнинг қишлов жойларига ташиб олинишига эришишлари зарур. Қишловни шундай уюштириш кераки, қиш даврида ҳам чорва моллар маҳсулдорлиги камаймасин, ориқланишига йўл қўйилмасин, бирорта туёқ ҳам нобуд қилинмасин.

«Узсельхозтехника» область ва район бирлашмалари чорвачилик хўжаликларини зарур ускуналар билан, айниқса озуқа кухнялари, хашак майдалайдиган машиналар, химикатлар билан тўла таъминлашлари керак.

Шу кунларда чорва қишловини бехатар ўтказиш, молларни соғлом ва семиз асраб қолиш, бола ташлашига йўл қўймай зооветеринария талаблари асосида парвариш қилишдан ҳам кўра масъулиятлироқ вазифа бўлмаса керак. Ҳар бир чорвадор буни тўла ҳис этиши лозим. Республикамиз хўжаликларидаги майда моллар миллион-миллион гектар яйловларда қишлаяпти. Қиш эса ниҳоятда серташвиш палла. Унинг ҳар бир дақиқаси чорва моллар учун жиддий хавф туғдириши мумкин. Чўпончўликларимиз қорли, бўронли кунларда ҳам, ёмғир-сел остида ҳам яйлов кезади, ҳар бош қўйни кўз қорачиғидек асрайди. Шундай экан, уларга етарли шарт-шароитлар ҳозирлаб бериш партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг диққат марказида турмоғи зарур.

Қўйларнинг катта қисми янги ташкил этилган совхозлар ихтиёридадир. 26 та ана шундай хўжаликлардаги қўйлар алоҳида диққат-эътибор бериб парвариш қилиниши керак. Лекин, бир қатор янги ташкил этилган совхозларда ем-хашак ҳалигача қишлов жойларига ташиб олинмаган, хашак майдаловчи машиналар эса етишмайди. Бу хўжаликлар учун ажратилган тракторларнинг зарур қисмлари кам. Натижада улардан фойдаланиш имконияти бўлмаётир. Биргина Бухоро областидаги «Ғиждувон» совхозида 5 та хашак майдаловчи машинадан 2 таси ишламоқда, холос. Совхозда ишчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш ҳам яхши уюштирилмаган. Савдо базаларида сариёғ, кондитер маҳсулотлари ва бошқалар етарли бўлишига қарамасдан, булар хўжаликлар қошидаги магазинларда топилмайди. Совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти чорвадорлар учун ғамхўрлик қилишни унутиб қўймоқда.

Ўтган кузда урчитиш кампанияси даврида бир ярим миллион бошга яқин совлиққа СЖК препарати қўлланилди. Препарат орқали урчитилган қўйларни алоҳида боқишни талаб этилади. Ана шу қўйларни кучли озуқалар бериб боқиш, ўз вақтида суғориб туриш, яхши қўралар билан таъминлаш биринчидан, қўйлар туёғини тўла-тўкис сақлаб қолиш имкониятини берса, иккинчидан, қўшимча равишда қарийб 1 миллион қўзи олинишини таъминлайди.

Қўзилатиш кампаниясига ҳозирдан тайёрланиб бориш керак. 1965 йил қоракўлчиликни ривожлантиришда кескин бурилиш йили бўлмоғи лозим. Чунки республикамиз чорвачилигининг ана шу тармоғи энг муҳим, Иттифоқ аҳамиятига эга бўлган тармоқдир. Қоракўл қўйлар туёғини бутун чоралар билан кўпайтириш, подадаги совлиқлар сонини 70-72 процентга етказиш, бу соҳани интенсивлаштиришга катта таъсир кўрсатади. Бунинг учун ҳар бир қўйчилик совхозида туғилган қўзиларни тўла сақлаб қолиш чоралари кўрилиши, ҳар бир чўпон-чўликни иссиқ жой билан таъминлаш, шу мақсадда, совхозларга зарур қурилиш материаллари етказиб бериш талаб этилади.

«Узглавкаракуль», область ижроия комитетлари, область партия комитетлари, район ижроия комитетлари ва район партия комитетлари қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказиш юзасидан зарур тадбирлар белгилашлари ва январь, февраль ойлари давомида барча молларнинг тўла сақланиб қолинишига эришишлари зарур.

Ветеринария ходимлари чорва молларнинг ҳар қандай касалликларга чалинишларига йўл қўймасликлари, профилактик ҳамда даволаш тадбирларини кенг амалга оширишлари лозим.

Колхоз ва совхозларнинг сут-товар фермалари ходимлари ўтган йили сут етиштириш ва давлатга сотишни 1963 йилдагига нисбатан кўпайтирган бўлсалар-да, аммо планни бажара олмадилар. Айниқса Фарғона, Андижон, Самарқанд, Қашқадарё областлари ҳамда Қорақалпоғистон АССРдаги колхозлар давлатдан анча қарздор бўлиб қолдилар. Бунинг ўрнини тўлдириш учун ҳамма чораларни кўриш керак.

Чорвадорларимизнинг энг муҳим вазифаси — 1965 йилда гўшт етиштиришни анча кўпайтиришдан иборатдир. Республикамиздаги илгор колхозлар — Тошкент область, Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон», Янгийўл районидаги «Ленинизм», Андижон область, Наманган районидаги Тельман номли колхозлар давлатга гўшт сотиш бўйича 1965 йил планини ҳозирданоқ бажариб қўйдилар. Улар молларни яхши боқиб ана шундай натижага эришдилар. Республикамиздаги бошқа хўжаликлар ҳам илғорларга тенглашишлари лозим.

Чўчқачилик — гўшт етиштиришни кўпайтиришнинг энг катта манбаидир. Республикамиз колхоз ва совхозларида чўчқачиликни ривожлантириш юзасидан катта тажриба тўпланди. Бизда чўчқа етиштирувчи малакали кадрлар кўп. Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатмоқдаки, бу йил камида 250 минг бош чўчқани сўйимга боқиб, давлатга сотиш мумкин. Бу, республикамиз гўшт ресурсига қўшиладиган катта ҳисса бўлади.

Қишлоқ партия ташкилотлари чорвадорлар ўртасида сиёсий ва тарбиявий ишларни кучайтиришга алоҳида эътибор беришлари зарур. Шунга эришиш кераки, бу иш ҳаёт билан, ишлаб чиқариш билан, фермалардаги кишиларнинг иши ва турмуши билан чамбарчас боғланган ҳолда амалга оширилсин. Тарбиявий ишларимиз чорвадорларда коммунистик онгнинг ўсишига ижобий таъсир кўрсатсин, уларнинг меҳнат активлигини тобора оширсин. Чорвачилик фермаларидаги коммунист ва комсомолларнинг активлигини тағин ҳам кўтариш учун партиявий ишимизнинг барча формаларидан оқилона фойдаланайлик, ҳамма ишларимиз мазмуни чорва қишловини муваффақиятли ўтказишга, моллар туёғини тўла сақлаб қолишга қаратилган бўлсин.

В. ВЕНГЕРСКИЙ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг ўринбосари.

ФЕВРАЛЬ ОЙИ ҲИСОБИГА

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Шаҳардаги полигон заводининг меҳнатсевар коллективи москвалик ва ленинградликлар ташаббусига қўшилиб, янги йилни ҳам яхши бошлаб юборди. Улар шу кунларда февраль ойи ҳисобига меҳнат қилмоқдалар. Ишчи ва хизматчилар йиғма темир-бетон конструкциялар сифатини янада яхшилаш, қурилиш ташкилотларига аъло сифатли маҳсулот етиштириб бериш юзасидан конкрет мажбуриятлар олиб социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Бу корхона коллективи йил охиригача бир миллион сўмлик йиғма темир-бетон материаллари ишлаб чиқаришга аҳд қилди.

БУНКЕР ИККИ БАРАВАР КАТТАЛАШАДИ

ЭСКИ ТОШКЕНТ. Ўрта Осиё машина синаш станциясида янги агрегат — «14ХВ-2,4» маркали тўрт қаторли осма пахта териш машинаси синаб бўлинди. Бу агрегатни пахтачилик учун машиналар ясаб берувчи махсус Давлат конструкторлик бюросининг коллективи яратган. Станция директори М. К. Калинин ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Тўрт қаторли вертикал-шпинделли янги осма машина қатор оралари 60 сантиметрли далаларда ишлайди. Бункернинг ҳажми 13 кубометргача катталаштирилган, бу эса одатдаги машиналарнинг бункеридан икки баравар каттадир. Энди бункерга 800 килограммгача пахта сиғадиган бўлди. Бу эса терилган пахтани тўкиш вақтидаги бекор туришларни қисқартиради.

Агрегатнинг унумдорлиги ҳозир кўплаб ишлаб чиқарилаётган икки қаторли машиналар унумдорлигидан бир ярим баравар ортиқ. Мутахассислар бу машинага ижобий баҳо беришди. Бу йил Ўрта Осиё ва Қозоғистоннинг пахтакор хўжаликлари учун шундай машиналарнинг дастлабки туркуми ишлаб чиқарилади.

ҲИКОЯ

Пушаймон

Ҳавода булутлар кезиб, ёмғир шамоли эсмоқда. Қишлоқ кўчасидан юзлари қуёшда қорайган, кенг кўйлакли, эллик ёшлар чамасидаги хотин вазмин қадам босиб борарди. Дарахтларнинг ерга поёндоздек тўшалган ранг-баранг япроқлари ҳам, чигиртка, чизилдоқларнинг «биз-з-биз-з»лари ҳам унинг хаёлини торта олмаган. Янги тузилган совхозга келиб «ҳали эпақага келмаган фермани» қабул қилган бу хотин ўз ташвишлари билан овора. У ҳар бир ниҳол ва уй, одамлар ва болаларнинг кулгиси урушдан қайтиб келмаган ўғлини эслатадиган қадрдон қишлоғидан бу ёққа келганда, бир оз овунарман, кўнглим ёришар, деб ўйлаган эди. Йўқ, ферманинг машмашаси билан бўлиб, кундузи вақт қандай ўтганини билмаса-да, уйга қайтди дегунча яна ўша ўйлар, хотиралар миясига қуйилиб келар, бунинг устига қишлоғини ҳам қўмсайдиган бўлиб қолди. Хаёлида, ҳар бир йўловчи унга «қариганда нима қилиб юрибсан бу жойларда, туғишган eрингда ўтирмайсанми, ё мол-дунё орттирмоқчимисан», деяётгандек туюлади. Қайтсаммикан?

Хотин шу хаёллар оғушида совхоздаги янги болалар боғчаси олдидан ўтиб бораётганида, ярим палласи қизил, ярим палласи сариқ рангга бўялган коптокча оёғига келиб урилди-да, ён томондаги ариқчага думалаб кетди. Шу пайт дарахтлар орасидан думалоққина, бошида капрон лента ҳилпираб турган қизча югуриб чиқди. Хотин энгашиб коптокни олди-да, дастрўмолчаси билан артиб, қизчага узатди:

— Ма, ол.

Қизча қўнғироқдай товуши билан:

— Раҳмат, аяжон! — деди-да орқасига бурилиб боғчага чопиб кетди.

«Аяжон» — хотиннинг юрак-бағри эзилгандай бутун тани жимирлаб кетди. Ҳа, ўғли шундай деб атарди уни. Неча-неча йиллар бўлди бу сўзни эшитмаганига. Якка-ю ёлғизи ўзи билан урушга илиқ сўзларини ҳам олиб кетди...

Хотин қизча ортидан кўз уза олмай узоқ тикилиб қолди. Бир хаёли боғчага кирай ҳам деди, сўнг тарбиячилар «сизга ким керак» деб сўрашса, нима дейман дея бу фикрдан қайтди. Ноилож уйига йўл олди.

Шу-шу хотин ҳар куни эрталаб фермага бораётганида ҳам, кечда қайтаётганида ҳам, боғча олдидан йўқотган нарсасини қидираётган кишидек атрофига аланглаб қарайдиган бўлиб қолди. Лекин қизчани бошқа учратмади.

Хотинини янада кам гап бўлиб қолганини сезиб юрган эри бир кун:

— Ҳа, Хайри, нега хитсан? Бу жой ёқмаяптими? Ундай бўлса кетайлик, — деб қолди.

— Йўқ, ўзим шундай, ферма янги...

Куз ҳам, қиш ҳам интизорликда ўтди. Қуёш чарақлаб турган баҳор кунларининг бирида Хайри опа боғча ёнидан ўта туриб, гулзорда ўйнаб юрган қувноқ болаларга тикилганида:

— Аяжон! — унга таниш ўша қўнғироқ товуш эшитилди. Чўғдек қип-қизил кўйлак кийган, бошида лента, қора кўзлари мунчоқдек ўша қизча болалар орасидан чиқиб у томон чопиб келар эди. Хайри холанинг меҳри товланганиданми бирдан бўшашиб кетгандай бўлди. Дарҳол ўзини дадил тутиб:

— Қизалоққинам, кел жонгинам, — дея уни чамбаракдан кўтариб олиб, бағрига босди. Соч ва бўйинларидан ўпди. Боланинг ёқимли ҳидини жуда-жуда соғиниб кетган экан, кўзларига ёш айланди. Уни ерга қўйиб, рўмолининг учи билан кўзларини артар экан:

— Исминг нима, — сўради.

— Сумбула, ҳа билмайсизми, — қизчанинг тили жуда бурро эди.

— Биламан, биламан қизалоққинам, онангнинг исми нима?

— Билмайман.

— Отангнинг-чи?

— Йўқ.

Хайри хола боғчага кириб, тарбиячилардан Сумбуланинг ота-онаси йўқлигини билиб олди. Сумбуланинг қўнғироқ товуши, беғубор кулгиси, ўйинлари, қўғирчоқлар билан «гаплашиши» Хайри холанинг ҳувиллаб ётган хонадонига қувонч, файз киритди. Энди эрининг ҳам, ўзининг ҳам чеҳраси очиқ. Илгари эр-хотин эрталабки саломаликни ҳисобга олмаганда кун бўйи бир-бирига бирон оғиз гап айтмас эди. Нимани ҳам гаплашишсин! Энди эса уларнинг гапи адо бўлмас, «қолганини кечда айтаман» деб ишга кетишар эди.

Йиллар ўтди... Қиз чаққон, меҳнаткаш бўлиб ўсди. Сигир соғиш ҳам, кашта тикиш ҳам, чарвоқдаги гулларнинг парвариши ҳам, ҳамма ишга вақт топарди. Бунинг устига фермага бориб онасига кўмаклашарди.

Баҳорнинг қизғин кунлари. Эрталаб учаласи бирга нонушта қилишди. Хайри хола фермага, эри — бригадасига, Сумбула мактабга кетди. Хайри хола кун бўйи нимадандир ташвиш тортгандек безовталаниб юрди. Ирим-чиримларга ишонмаса-да, чап кўзи пир-пир уча бошлагач юрагига ваҳима тушди. Олича баргидан қимтиккина узиб, қовоғига ёпиштириб қўяр экан «хайрли бўлсин, хайрли бўлсин» дея пичирлади ўзига ўзи. Бунинг устига унга бириктирилган сигирлар ҳам сутини тортди бугун. Хола асабдан уларнинг елинини оғритиб қўйганми. Ҳар кун хурмадан тоширадиган ола говмуш бугун бир хурма ҳам сут бермади. Хола сутни цистернага ағдариб, ҳисобчидан неча литрлигини ҳам сўрамай, уйига шошилди.

...Гулзор ўртасидаги чорпояда ёши анчага бориб қолса-да ҳали тетик, кўҳлик, миқти гавдали, янoқлари қизил хотин чой ичиб ўтирарди. Хайри хола у билан ҳол-аҳвол сўрашгач, чой қуйётган эрининг ёнига бориб ўтирди. Орага жимлик, кишини эзувчи жимлик чўкди. Бу сукунатга бардош бера олмаган Комил ака, ўзингиз айта қолинг, дегандек нотаниш хотинга имо қилди-да, чой дамлаш баҳонаси билан ўчоқ бошига кетди. Хайри хола ҳозир бирор фалокат, жуда катта бахтсизлик юз берадигандек сесканди. Нотаниш хотин ҳам гапни нимадан бошлашни билмай ўнғайсизландими, гўштдор гавдасини бир томонга эгиб, чойдан бир қултум ҳўплади-да, сўнг узун, чиройли бармоқлари билан остидаги янги кўрпачанинг гирдиларини текислаб:

— Мен... мен Сумбуланинг онаси бўламан. Олиб кетсам, — деди.

Бирдан момақалдироқ гулдираб, чақмоқ чаққандек Хайри хола карахт бўлиб қолди. Нотаниш хотин яна нималардир деди, лекин унинг сўзлари қулоғига кирмади ҳам. Анча вақтдан сўнг эри, нима бўлди, ма чой ич, деганида ўзига келиб:

— Ҳа, йўлда чарчамадингизми, — деди иситмада алахсираётган кишидай гаплари бир-бирига қовушмай. — Сиз нима дейсиз отаси?

— Нима дердим, — Комил аканинг дўриллоқ товуши қалтираб кетди. — Фарзанд у кишиники бўлса, нима ҳам қила олардик. Она-бола гаплашишсин.

Шу пайт кўча томондан қиз боланинг товуши эшитилди:

— Эрталаб кел дугонажон. Кутиб тураман. Мактабга бирга борамиз.

Ҳаял ўтмай гулзор ўртасидаги йўлакда атлас кўйлакда гулгун яшнаган Сумбула кўринди. Нотаниш хотин билан саломлашиб, ота-онасига имтиҳондан яхши ўтганини айтди-да, китоб-дафтарларини қўйгани уйга кириб кетди. Бир оз вақт ўтгач тақсимчаларда қанд-қурс, ҳолва келтириб дастурхонга қўяр экан:

— Қуруқ чой ичиб ўтирибсизлар, — деди ота-онасининг аза тутгандек маъюс ўтирганларини энди пайқаб.

— Эсим қурсин дастурхонга ҳам қарамабман, — деди Хайри хола ўрнидан турмоқчи бўлиб.

— Ўтиринг онажон, мен ўзим ҳаммасини, — Сумбула онасининг қўлидан ушлаб, кўрпачага ўтиртирди. Шу пайт нотаниш хотин «қизим» дея у томон энгашаётганда, Сумбула сесканиб Хайри холанинг пинжига тиқилди. Хотин орқасига тисарилиб, қаддини ростлади. Сумбуланикидек чиройли кўзлари сузилиб, бежирим қошлари қиёл чимирилгандек бўлди:

— Мен сенинг онангман... — Сумбула бу сўзларнинг мазмунига тушуна олмагандек нотаниш хотинга, гоҳ Хайри холага, гоҳ қайтарилган чойни ҳадеб пиёлаларга қуйиб, қалтираган бармоқлари билан яна қайтараётган отасига ҳайрат билан тикилди. Хотин эса сўзида давом этарди:

— Кечир, бадбахт онангни... Энди бирга бўлайлик.

Ҳа, оёғимга кишан бўлади, деб бир ёшлигида ўз фарзандини болалар уйига бериб кетган бу сатанг хотинда орадан ўнбеш йил ўтгач оналик меҳри қўзғолган эди. Ҳозиргина уларга қараб, бир олманинг икки палласи-я, деб ўйлаб турган Комил ака бу гаплардан сўнг нотаниш хотинга, Сумбулага тикилиб, улардан бир-бирига ўхшаш бирор нарса топа олмади: туққан бошқа, тарбиялаган бошқа экан-да.

Шу пайт кутилмаганда Сумбула нотаниш хотинга қараб:

— Нега бадбахт дейсиз онажонимни, ҳақорат қилманг, — деди-да, Хайри холани қучоқлаб, унинг кўзларидаги ёшни кафти билан артди. — Нега йиғлайсиз онажон?! Сизни нега хафа қилади у киши, ким ўзи?

— Онанг, сени туққан онанг, — деди Хайри хола ҳозир қучоғидан чиқиб кетадигандек Сумбулани маҳкам қучоқлаб:

— Йўқ, йўқ, — Сумбула Хайри холанинг қўлларига ёпишди, — сиз, менинг онажоним сиз бўласиз.

Нотаниш хотин чорпоядан тушиб, аллақачон дарвоза олдига бориб қолган эди. Орқасидан елкалари ўксиб-ўксиб силкингандек кўринди...

Самар НУРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
12 ЯНВАРЬ, 1965 ЙИЛ
№ 8 (12.964).

Ральф ВИНЕР.
(ГДР ёзувчиси).

М У Р В А Т Ч А

(ҲАЖВИЯ)

<> <>

Мен телефонни ёмонлай олмайман. Кимда ким сут заводига қўнғироқ қилса, ҳамиша бизнинг телефон жиринглагани жиринглаган, назаримда бу чалкашлик линиядан бўлса керак.

Дарҳақиқат ҳамма айб линияда экан. Бўлмаса сут заводининг номери «2808», меники эса «2809». Билишимча қандайдир бир мурватчаси етишмайдиганга ўхшайди.

Телефон яна жиринглади.

— Винерман, — дедим.

— 309-кооператив магазинидан гапиряпмиз, — трубкадан аёл кишининг овози эшитилди. Афтидан у менинг фамилиямга эътибор бермади ёки ўша сут заводидаги худди шу фамилияли ишчи деб ўйлади шекилли. — Сиз бугун бизга творог юбортирмадингиз-ку!

— Мен билмайман.

— Нега юбормадингиз?

— Ҳо, қизча, эшитсангизчи, нега мен сизга творог юборар эканман, — дедим.

— Ахир, ҳар куни эрталаб сиздан оламиз-ку.

— Кечирасиз, бир минутга. гапираётган ким ўзи?

Қизнинг жаҳли чиқа бошлади:

— 309-кооператив магазинидан дедим-ку! — қиз дўқ урди. Мен «Уленшпигель» редакцияси билан гаплашгандай қўрқиб кетдим, худди юрагим орқамга тортиб кетгандай бўлди.

— Қайси кўчада, — дея гапни давом эттиравердим.

— Садовая, ўн саккиз. Ўзингиз биласиз-ку!

— Э, шундайми, — дедим мен худди эслаётгандай. — Садовая ўн саккиз... ўзлари оқ-сариқмилар...

— Йўқ қорамағизман! — дея гапимни бўлди.. Ахир, бу гапларингизнинг творокка алоқаси йўқ-ку.

— Э, ана шу гапингизга қўшилмайман, адашяпсиз оппоқ қиз, — дедим мен. — Творогни яқиндан бери ана шу оқ-сариқлар учунгина тайёрлаяпмиз. Эҳтимол узун қора сочларингизни бўяб дарҳол менинг олдимга етиб келарсиз. Ана шунда сиз билан гаплашиб қўяр эдим.

— Чиндан ҳам бу сут заводими? — деб сўради сотувчи иккиланиб.

— Йўқ, — дедим мен. — Бу ер бирлашган дудхона... Мабодо минерал сувда даволанмоқчи бўлсалар бир келиб кетсалар девдим.

Аёл трубкани илиб қўйди. Мен ўйланиб қолдим. Телефонинг бўлар бўлмасга жиринглайверса кишининг жиғига тегар экан. Жуда алам қилади. Энди ана шу бузуқ мурватча учун бирор кишидан аламимни олмасам бўлмайди.

Биринчи севгилим Лилонинг телефон номери «2027» эди, техника уйиники эса «2028». Мен Лилога телефон қилдим.

— Алло, — деди у.

— Салом! — Радиозаводдан гапиряпмиз. Бугун сизларга иккита телевизор юборяпмиз! Қабул қила оласизларми?

Афтидан Лилонинг тоби йўққа ўхшади, чунки бир неча минутгача индамай турдида, сўнгра сайрай кетди:

— Хўш, нима сабабдан иккитасини бирданига юборасизлар? Бундан ташқари...

— Бундан ташқари, яна ўн иккита радиоприёмник ҳам оласизлар, — дедим унинг бошлаган гапини давом эттириб, кейин учта магнитофон, еттита...

— Тўхтасангизчи, — деди Лило менга, сиз мени ким деб ўйлаяпсиз? Агар ўзингизнинг бўлмағур совғаларингиз билан бошимни айлантирмоқчи бўлсангиз, янглишасиз. Мен унаштирилганман.

— Бу техника уйи эмасми? — деб сўрадим.

Алоқа узилиб қолди.

Қойилми, а? Шундай қилиб мен Лилонинг унаштирилганини ҳам билиб олдим. Телефон китобини варақлай бошладим. Черков маслаҳатчиси Мутцигнинг телефон номери «2236», балет мактабиники эса «2237» экан.

Телефон қилдим.

— Мутциг! — эркак кишининг юмшоқ овози эшитилди.

— Яхшимилар! — дея саломлашдим. Ревю «Орион» театридан гапиряпмиз. Ҳозир сизларга иккита ёш рақҳоса юборяпмиз, эҳтимол уларни қабул қиларсизлар. Қадди-қоматларини текшириб кўринглар.

— Нима, нима?! — дея пичирлади черков маслаҳатчиси.

— Қадди - қоматлар и н и текшириб кўринглар деяпман! — такрорладим. — Бай, бай, бай, оёқлари билан белларини айтмайсизми... Хуллас ўзларингиз кўрарсизлар.

— Хўш, хўш, бе-е... — черков маслаҳатчисининг овози қалтираб кетди. Мен жувонларни қандай... ё рабби... бунақанги...

Кейин у ўз-ўзича:

— Майли, келишса келиша қолсин, — дея пичирлади.

Кейин уни мазаҳ қилиб трубкани илиб қўйдим.

Энди телефон қилмаганим Леопольд исмли оғайним қолган эди. Телефон номери «2807». Жуда соз. Ўзларингизга маълумки сут заводиники «2808» эди, мен «2807» номерга телефон қилдим. Трубкани Леопольднинг ўзи олди.

— Салом! — дедим унга. — Нима гап ўзи, тинчликми? Менга ўттиз литр сут, йигирма беш фунт творог юборишларингиз керак эди-ку? Ярим соат ичида келтириб берилсин, тушунарлими? Саккиз кулча ёғ ҳам юборинглар!

Леопольд менинг ҳазиллашаётганимни пайқади.

— Қаерга элтиб беришимиз керак буларни? — сўради у.

— Албатта меникига-да, қаерга бўлар эди, — адресимни айтдим.

— Жуда яхши! — деди Леопольд.

Ярим соатдан сўнг буюртган нарсаларимнинг ҳаммасини келтириб беришди. Ҳалиги ҳақиқатан ҳам сут заводининг телефони экан.

Русчадан Т. УНАБОЕВ таржимаси.

Кўпгина санъаткорлар қатори Бухоро область музикали драма театрининг артисти Сурмахон Йўлдошевага ҳам «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» деган шарафли унвон берилди. С. Йўлдошева 30 йиллик меҳнат фаолиятини саҳнада ўлмас қаҳрамонлар образини яратишга бағишлади. У ўз устида тинмай ишлади, артистлик маҳоратини ошириб борди. Суратда: С. Йўлдошева (ўнгда) шогирди Жумагул Бобоевага грим қилиш «сирлари» ҳақида сўзлаб бераётир.

Н. Ключнев фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

МАРДЛИГИ ВА ЖАСОРАТИ УЧУН

СССР Олий Советининг Президиуми милиция подполковниги Андрей Михайлович Баженовни Қизил Байроқ ордени билан, милиция старшинаси Лев Иосифович Спекторни Қизил Юлдуз ордени билан мукофотлади.

<> <>

...Совет кишилари «АН-2» самолёти экипажининг аъзолари А. Г. Шевелев ва В. Г. Байдецкийларнинг қаҳрамонона иш қилганликларини яхши биладилар. Улар парвоз вақтида ўзларига ҳужум қилган икки қуролли жиноятчига мардона қаршилик кўрсатган эдилар.

Самолёт Кишинев районига қўнганидан кейин бандитлардан бири қўлга олинди. Шайканинг бошлиғи қочишга уринди. Хатарли рецидивистни ушлаб олиш учун зўр ирода, чидам ва матонат билан чаққон ҳаракат қилиш керак эди. Кишинев шаҳар милиция бўлимининг бошлиғи А. М. Баженов ва оператив группа бўлимининг командири Л. И. Спектор худди шундай ҳаракат қилдилар. Бандит бир уйга яшириниб, тўғри келган томонга ўқ узар ва кишиларнинг ҳаётини хавф остида қолдирмоқда эди. Жиноятчини дарҳол қўлга олиш ва зарар етказмайдиган ҳолга келтириш зарур эди. Андрей Михайлович ва Лев Иосифович бу вазифани бажардилар. Аммо шиддатли курашда уларнинг ҳар иккови ҳам жуда қаттиқ ярадор бўлиб, кейинчалик вафот этди.

Ана шу оддий совет кишилари, коммунистлар ўзларининг хизмат бурчларини охиригача бажардилар. Уларнинг кўрсатган мардлиги ва жасорати, халқ олдидаги жавобгарликни юксак даражада сезиш туйғулари милициямизнинг қаҳрамонона ишлари йилномасида яна бир шонли саҳифа очди.

(ТАСС).

САНЪАТИМИЗ ЮЛДУЗЛАРИ

ЛИРИК ҚЎШИҚЧИ

Шундай шеърлар бўладики, имзоси кўрсатилмаса ҳам, тўрт қаторини ўқиб муаллифини айтиб берасиз. Шундай қўшиқлар борки, гоҳ майин, гоҳ жўшқин, гоҳ хазин, гоҳ қувончли янграши биланоқ ким айтаётганлигини дарров билиб оласиз.

Эй, сарви равон, недур
хаёлинг,
Жон ўртади ваъдаи
висолинг...

Эфир олис-олисларга олиб боради бу қўшиқни. Уни Қизилқум яйловларида, пахтазорларда, Фарғонанинг сўлим боғларида, Шеробод даштларида юрган киши жон қулоғи билан тингларкан, ҳофизга, унинг ширали, одам юрагига қувонч бахш этадиган овозига тасанно дейди. Оқшомлари «зангори экран» яқинига келганингизда ҳам у кишини тез-тез кўриб туришингиз мумкин.

Ана шу қўшиқлар ижодчиси Чустнинг Ақча қишлоғидан бўлади. Тўлиқсиз ўрта мактабдаги тенгқурлари ўртасида катта танаффус чоғлари «Ёшлигим-ёшлигим» ашуласини айтиб юрадиган ўн тўрт яшар ўспирин Катта Фарғона каналининг ғайрат, мардлик жўш уриб турган трассаларига отасининг изидан борди. Унинг ҳофизлиги ана шу умумхалқ иншоотидан бошланди, десак хато қилмаймиз. Кейинчалик у Шимолий Фарғона, Жанубий Фарғона канали қурувчиларига, Урта Тўқай сув омбори баҳодирларига завқ бағишлади.

Одам бировни чинакам ҳаяжонлантириш учун, аввало, ўзи тўлқинланиши, ўзи ҳаяжонланиши, ўзи айтаётган қўшиқдаги ҳар бир сўзнинг маънисига етиши, ашулани юракдан айтиши керак. Гулларнинг ўзига хос атри бўлганидек, ҳар бир сўздаги бўёқни, рангни, нафосатни, мазмунни ҳис қилган қўшиқчилар кўнгилга йўл топа оладилар. Бунга кеча-кундуз тинмай, ижодий меҳнат қилиш туфайлигина эришиш мумкин. Сўзларни қуруқ ёдлаб айтган ашулачи, гарчанд унинг ўткир овози бўлса ҳам, ашулачи бўлавермайди.

Биз тасвирлаётган лирик қўшиқчи Янгийўл театрида, Муқимий номли музикали драма ва комедия театрида, 1958 йилдан буён Алишер Навоий номидаги Академик опера ва балет театрида самарали меҳнат қиляпти. У ҳам ўқиди, ҳам меҳнат қилди. 1952 йилда Тошкент Давлат консерваториясига ўқишга кириб, 1958 йилда уни муваффақиятли тамомлади. Ўзбек классик қўшиқларни ижро қилиш билан бирга опера ашулачиси бўлиш осон эмас. Менимча, лирик қўшиқчининг муваффақияти ана шу икки улуғ дарёни бир-бирига туташтириб, икки бебаҳо чашмадан баҳраманд бўлганлигидадир.

Гоҳ шундай қўшиқчилар борки, қайғули, ҳазин ашулани айтаётганда жилмайиб турадилар, аксинча, қувноқ қўшиқни айтаётганда ғамгин қиёфага кириб қоладилар. Бизнинг лирик қўшиқчимиз зинҳор бундай эмас. У ҳар бир сўзнинг мағзини чақиб, кишига чинакам эстетик завқ бахш этади.

Ўзбек куйларининг бастакорлари С. Камолов, К. Жабборов, Ғ. Тошматов, И. Икромов каби санъаткорлар билан яқиндан ижодий алоқада бўлиш қўшиқчимизнинг фазилати. У нотага ёки басталанган куйга ижодий ёндошиш керак дейди.

Гап ким ҳақида кетаётганлигини тушунгандирсиз. У бултур қирқ ёшга тўлди: республикамизнинг тенгдоши. Шу тарихий йилда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист деган фахрли унвонга сазовор бўлди. Юқоридаги суратда сизга қараб турган лирик қўшиқчи новатор солист Эргаш Йўлдошевни энди танигандирсиз. Санъат осмонининг ёруғ юлдузларидан бири ажойиб ҳофизга янги муваффақиятлар тилаймиз. Инсон юрагини тўлқинлантирувчи қўшиқларни авж пардаларида юракдан куйлайверинг, қимматли ўртоқ Эргаш Йўлдошев!

Ҳамид НУРИЙ.

ДОВУЛ БИЛАН ОЛИШУВ

ЛЕНИНГРАД, 9 январь. (ТАСС мухбири). Бугун Болтиқ денгиз пароходчилигига келган радиограммада айтилишича, фалокатга дуч келган «Клин» теплоходи «Ижевск» ва «Ковров» теплоходлари ҳамроҳлигида ҳозир Англия соҳилларига яқинлашиб бормоқда.

Денгиз пароходчилиги бошлиғининг ўринбосари В. Н. Володин кейинги кунларда тўлқинли Шимолий Атлантикада рўй берган фожиали воқеаларни ТАСС мухбирига ҳикоя қилиб берди.

...18 минг тонна ҳажмдаги «Клин» дизель теплоходи декабрь ойининг охирида Канаданинг Сорель портидан чиқиб, Англия томон йўл олди. Бир неча кун ўтгач, океанда шторм бошланди. Тўлқин кеманинг руль аппаратини шикастлантирди. Шамол кучайиб, тўққиз баллга етди. Сал орада аҳвол жуда ёмонлашди: руль бутунлай ишламай қўйди. Кема ўн бир балли тропик довул йўлига тушиб қолди.

Ёш капитан С. В. Кузьмин бошчилигида «Клин» кемасининг ёшлар командаси жуда қийин шароитда ўзининг ниҳоят даражада чидамли эканлигини кўрсатди. Ёмғирда ивиган одамлар иссиқ овқат емай бир неча кун вахтада турдилар.

Канададан Швецияга бораётган «Ижевск» теплоходининг капитанига денгиз пароходчилигидан радиограмма юборилиб, фалокатга учраган кемага дарҳол бориб ёрдам бериш кераклиги айтилди. 11 балли шамолда ва тўхтовсиз силкиниб турган «Ижевск» кемаси «Клин» кемасига яқинлашди ва ғоят моҳирлик кўрсатиб, уни шатакка олди. Лекин шамол ва тўлқинлар денгизчиларга ғалати «совға» келтирди: рули ишламай қолган «Клин» теплоходи яқинида денгизчилар уруш замонидан қолиб, океанда дайдиб юрган бир минани кўриб қолишди. Бу минани четлаб ўтишга муваффақ бўлинди ва океандаги бу хатарли «меҳмон» тўғрисида сузиб юрган кемаларнинг ҳаммасига радио орқали хабар қилинди.

Шу пайтда денгиз пароходчилиги Кубадан келаётган «Ковров» теплоходига йўлни ўзгартириб, «Ижевск» кемасига қўшилишни таклиф қилди. Бу ўз вақтида кўрилган чора бўлди: «Ижевск» кемаси «Клин» теплоходи билан 450 миля йўл босганидан кейин 7 январда шатак қилиб боғланган сим арқон яна узилиб кетди.

...Шатакка олинган «Клин» теплоходи ҳозир Англия соҳилларига яқинлашиб бормоқда. Денгизчиларнинг тўлқин билан кураши давом этмоқда. Лекин асосий хавф-хатар орқада қолганлиги энди равшан.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ЯНГИЛИКЛАРИ

ЯНГИ КАНАЛЛАР

«Узводстрой» тресгги механизаторлари 46 миллион кубометр тупроқ ишларини адо этиб Кегайли, Майжап каналларини кенгайтирдилар.

Кейинги 3 йил мобайнида республикада 320 километр масофада янги канал қазилди.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Яқинда Қўнғирот районидаги Ильич номли совхоз ишчиларидан 30 хўжалик ҳовли тўйи ўтказди.

Е. ҚАРАҚУЛОВА.

Телевидение

12 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Бахтимиз учун курашганлар — Я. Свердлов** (катта ёшдаги мактаб ўқувчилари учун). 18.35 — **Телевизион янгиликлар**, 18.55 — **Нур қидириб** (ёзувчи Ойбек туғилган куннинг 60 йиллиги олдидан).

20.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Рус тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар**, 20.55 — **Юракни эҳтиёт қилиш керак** (илмий-оммабоп фильм). 21.05 — **Замондошлар** (телеочерк). 21.15 — **Реклама ва эълонлар**, 21.25 — **Хатарли ёш** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10 — **Третьяков галереяси** (мактаб ўқувчилари учун). 18.35 — **Спорт кундалиги**, 18.55 — **Тошкент янгиликлари**, 19.05 — **Янгидан бошланган ҳаёт** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 20.20 — **Тошкент янгиликлари**, 20.30 — **Виждон уйғонади** (бадиий телефильмнинг 4-серияси).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/I да **Чио-Чио-Сан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/I да **Хатарли йўл**, 14/I да **Номус.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/I да **Икки билагузук**, 14/I да **Ёшликда берган кўнгил.**

Кино

Саҳро осмони — «СПУТНИК» (1-залда тоқ соатларда). «ДРУЖБА» (2-залда жуфт соатларда). «ВАТАН», «СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун). «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10 ва 11-45 минутда).

Икар I — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 4, 5-40 ва кеч 10-40 минутда). «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз 1 яримдан).

Генерал қани? (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да). **Рим каникуллари** (кеч 6, 8 ва 9-45 минутда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Куппа-кундуз тун — «СПУТНИК» (2-залда жуфт соатларда). «ИСКРА». «ЎЗБЕКИСТОН». «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). «ВОСТОК» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
12, 14 январда
УЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА СОЛИСТЛАРИНИНГ

концертлари

Ўзбекистон ССР халқ артисти Коммуна Исмоилова, солистлардан Қувондиқ Искандаров, Исҳоқ Катаев ва бошқалар ҳамда ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
12, 13, 14, 16, 17 январда
ЛИТВА ЦИРКИ «ВИЛЬНЮС» АРТИСТЛАРИ
ва РСФСРда хизмат кўрсатган артист
ЮРИЙ ДУРОВНИНГ

хайрлашув гастроллари

Касса эрталаб соат 11 дан кеч 6 гача очиқ бўлади. Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1965 йил 22 январь кундуз соат 2 яримда. Тошкент политехника институтининг қурилиш факультети советида (Якуб Колас кўчаси, 16-уй) қуйидагилар

С. Ф. Қобилжонов — техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Олдиндан кучлантирилган темир-бетон конструкцияларнинг кучланиш ҳолатини арматура билан бетон ўртасида боғланиш бўлган ва бўлмаган ҳолда текшириш» деган темада.

М. С. Булатов — архитектура фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «IX—X асрлар Ўрта Осиё архитектурасининг назарий асослари (Самонийлар мавзолейи архитектурасининг анализи)» деган темада.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Якуб Колас кўчаси, 16-уй).

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

● Совет юк ташувчи ва енгил автомобиллари Сомалида кенг талаб қилинмоқда. Могадишо кўчаларида «Волга», «Москвич», «МАЗ» ва «ГАЗ»лар кўп учрамоқда.

● ВИА агентлиги «Патет-Лао овози» радиостанциясининг маълумотига таяниб хабар беради: Америка самолётлари бир неча кун давомида «Лаоснинг кўпгина районларини бомбардимон қилди, пастлаб учиб ўққа тутди ва заҳарли моддалар ташлади. Бу қароқчилик ҳаракатлари натижасида «кўп киши ўлдирилди ва ярадор қилинди. кўп уйлар ва пагодалар (будда ибодатхоналари) ёндириб юборилди».

● Сурия президентлик кенгаши Дамашқда яқинда тарқатиб юборилган фавқулодда ҳарбий трибунални қайта таъсис этиш тўғрисида декрет чиқарди. Трибунал «давлат хавфсизлигига қарши жиноятлар» билан боғлиқ бўлган ишларни кўриб чиқади.

● Сайгондан 320 километр шарқи-шимолдаги Ня-Чанг шаҳрида Жанубий Вьетнам студентларининг ҳукуматга қарши намойиши бўлиб ўтди. Бу намойишда 1.000 га яқин киши қатнашди. Полиция ва қўшинлар бўлинмалари намойишни тарқатиб юбордилар.

● 5 ва 6 январда Жазоир устида кўтарилган кучли довул мамлакатнинг кўпгина районларига катта зарар келтирди. Довул натижасида Арзев шаҳри ва порти 6 миллион динар миқдорида зарар кўрди. Шершель шаҳри районида довул юзга яқин уйни вайрон қилди. (ТАСС).

М Е Ҳ Н А Т В А К А П И Т А Л

ФРАНЦИЯ

Мерт ва Мозель департаментида иккита шахтада ишловчи 218 кончи ишчилар ишдан бўшатилмоқчи бўлганлигига қарши норозилик билдириш тариқасида шахтадан юқорига чиқмасликка қарор қилдилар. Шу шахтанинг хўжайини бўлган темир-руда концерни Сиделорнинг маъмурияти бу забастовкани бузмоқ учун кончиларнинг бола-чақалари олиб келган овқатлар ва иссиқ кийимларни кончиларга топширишга рухсат бермади.

АҚШ

Нью-Йорк муниципал департаментининг социал-таъминот масалалари билан шуғулланувчи ходимлари иш ташлаб, 4 январдан бери ишга чиққанлари йўқ. Улар иш ташланишига сабаб бўлган жанжални арбитраж комиссия қарамоғига топшириш тўғрисида шаҳар маъмурлари ва касаба союз раҳбарлари қилган таклифни рад этдилар, чунки бу таклиф забастовкачиларни музокаралар олиб боришга мажбур этишни ва уларнинг «ҳовуридан туширишни» кўзда тутган таклиф эди.

Ҳукумат маъмурлари, иш ташловчилар ишга қайтганларидан кейин улар забастовкани тақиқловчи суд қарорини бузганлик учун жазоланмайди, деб қатъий ваъда беришдан бош тортдилар. Улар маҳаллий касаба союзларнинг раҳбарларини «судга ҳурматсизлик қилди», деб тюрьмага қамаб қўймоқчи бўлиб яна дўқ қилмоқдалар.

АРГЕНТИНА

Аргентинанинг Буэнос-Айрес вилоятидаги Сан-Хусто деган жойда бўлган ва Америка фирмаларига қарайдиган автомобиль моторлари ишлаб чиқарувчи катта «Сеам» заводининг аргентиналик 1.400 дан кўпроқ ишчи ва хизматчилари корхона цехларини зўрлик билан ишғол қилдилар ва маъмурият вакилларини гаров тариқасида ушлаб турибдилар. Улар 450 ишчи қонунсиз равишда ишдан бўшатилганлигига ва иш ҳақини тўлаш кечиктириб юборилганлигига қарши норозилик билдириш тариқасида шу чорани кўрдилар. Мамлакатнинг бошқа районларидаги аҳоли ва турли касаба союзлари «Сеам» заводи ишчиларининг бу курашини қизғин қувватладилар.

БЕЛЬГИЯ

Бельгия ҳукумати Антверпен портининг иш ташлаган ишчилари ва хизматчиларини зўрлик билан ишга тортган бўлса ҳам, лекин улар курашни тўхтатганлари йўқ. Энди улар атайин сусткашлик билан ишламоқдалар. Порт ишчилари ва хизматчилари иш ҳақини оширишни талаб қилмоқдалар.

НОРВЕГИЯ

Норвегиянинг Осло ва бошқа энг катта шаҳарларидаги музикачилар бошлаган забастовка ўн кун давом қилганидан кейин забастовкачиларнинг тўла ғалабаси билан тугади. Музикачилар иш ҳақини оширишга ва меҳнат шароитини яхшилашга муваффақ бўлдилар. Норвегия меҳнаткашларининг забастовкачилар билан бирдамлиги музикачиларнинг ғалаба қозониши учун жуда катта аҳамиятга эга бўлди. (ТАСС).

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

ФИДЕЛЬ КАСТРО НУТҚ СЎЗЛАДИ

Куба бош министри Фидель Кастро Гавана вилоятидаги чорвачилик хўжаликлари раҳбарлари курсини битириб чиқувчилар ҳузурида нутқ сўзлади. У асосан қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш масалалари тўғрисида гапирди. (ТАСС).

САМОЛЕТ УРИБ ТУШИРИЛДИ

ПЕКИН, 11 январь. (ТАСС). Синхуа агентлиги хабар беради: Чанкайшичиларнинг Америкада ишлаб чиқарилган «У-2» типидаги баланд учадиган разведкачи самолёти кеча кечаси Шимолий Хитой тепасида Хитой Халқ Республикасининг осмон чегарасини бузиб ўтган эди. Хитой халқ озодлик армиясининг авиация қисми бу самолётни уриб туширди. Халқ озодлик армиясининг авиация қисмлари Хитой территорияси тепасида чанкайшичиларнинг уриб туширилган шундай типдаги самолёти шу билан тўрттага етди.

ЖАМОАТЧИЛИК ТАЗЙИҚИ ОСТИДА

ЛОНДОН, 11 январь. (ТАСС). Жанубий Африка Республикасининг ирқчи ҳукумати одамларни эҳтиёт юзасидан қамаб қўйиш тўғрисидаги қонунидан африкаликлар, жамоатчилиги ва жаҳон жамоатчилигининг тазйиқи остида воз кечишга мажбур бўлди. Рейтер агентлиги мухбирининг Преториядан берган хабарида айтилишича, тергов ўтказилгунча 90 кун тюрьмада қамаб туриш тўғрисидаги қонун Жанубий Африка Республикаси 11 январдан бошлаб ўз кучини йўқотади. Шу қонунга мувофиқ, хоҳ Жанубий Африка Республикасининг граждани бўлсин, хоҳ ажнабий бўлсин, ҳар бир кишини ҳатто, бўйнига айб қўймай туриб қамоққа олиш ва тергов қилмай 90 кунгача якка қамоқда сақлаб туриш мумкин эди.

Бироқ, бу қонун ўз кучини йўқотганлиги, Фервурд ва унинг тўдаси ўзининг ирқчилик сиёсатидан воз кечганлигини билдирмайди. Чет эл информация агентликларининг Жанубий Африка Республикасидан олиб берган хабарларида айтилишига қараганда, африкаликларни ҳеч бир асоссиз қамаб қўйиш ва таъқиб қилиш давом эттирила беради. Шуни айтиб ўтиш кифоя қиладики, Фервурд ҳукуматидаги юстиция министри Бальтазар Форстер «Миллий хавфсизликни муҳофаза қилиш манфаатлари» талаб этса, яқиндагина бекор қилинган қонунни ҳеч бир иккиланмай, яна кучга киритаман, деб «режимга қарши бўлган кишиларнинг» ҳаммасини дангал огоҳлантириб қўйди.

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ ҲУЖУМИ

Шарқи-Шимолий Конгода (Леопольдвиль) Конго ватанпарварлари Буниа яқинида пистирмада туриб, Чомбенинг кўпорувчи-десантчи қўшинларидаги ёлланма солдатлар группасига ҳужум қилдилар. Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Леопольдвилдан берган хабарида айтилишича, бу ҳужум вақтида ёлланган солдатлардан бири ўлдирилган, шу солдатлардан тўрттаси ярадор қилинган.

Ш А Ф Қ А Т С И З Л И К

ТОКИО, 11 январь. (ТАСС). Америка ҳарбий танкери Токио кўрфазида Япониянинг кичикроқ кемасига урилди ва ўзининг тезлигини камайтирмай, муздек сувга ағдарилиб тушган одамларга ёрдам кўрсатмай, ўз йўлини давом эттира берди. Танкер капитани Япониянинг балиқчи кемалари сувга ағдарилиб тушган одамларни териб олар деб умид қилган эди, деди Япониядаги Америка ҳарбий денгиз кучларининг қўмондони.

Америка ҳарбий кемаларининг Япониянинг балиқчи кемалари билан бундай тўқнашуви биринчи марта бўлаётгани йўқ. Лекин бу тўқнашувларга сабабчи бўлган америкалик денгизчилар сувга ағдарилиб тушган балиқчиларга шу вақтгача бир марта бўлса ҳам ёрдам кўрсатган эмаслар.

Американикларнинг бу қилиқларидан ғазабланган Япония жамоатчилиги айбдорларни жазолашни талаб қилмоқда.

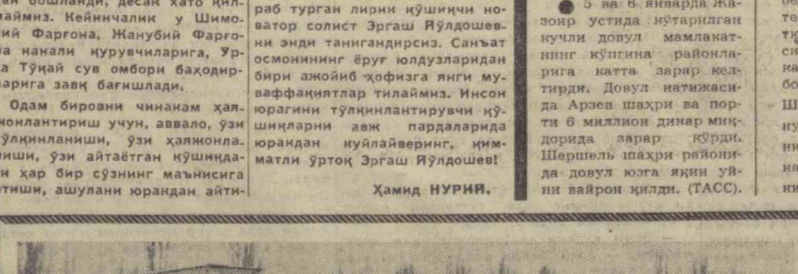

Тошкент область, Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз футболчиларининг «Б» классига ўтганини эшитиб қувонгандирсиз. Мана энди бу колхоз футболчилари яқинда яна бир мукофот олдилар. Бу ерда беш минг кишилик футбол стадиони қурилди. Суратда: колхоз стадиони.

И. Душин ва Г. Пун фотолари.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ҒАРБ КИНОСИНИНГ БЕРАЁТГАН «ТАЪЛИМИ»

ПАРИЖ, 9 январь. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги хабар беради: Рио-де-Жанейро шаҳри атрофидаги заргарлик магазинини талаган кичик ёшдаги жиноятчилар 40 минг долларлик қимматбаҳо буюмларни ўғирлаб олиб кетдилар. Болалар Францияда чиқарилган «Рифифи» фильмида кўрсатилган метод билан шундай ўғирлик қилганлар. Полициянинг берган хабарида айтилишича, жиноятчилардан энг каттаси ҳали 15 ёшга тўлмаган боладир.

Тошкент давлат консерваторияси, Ўзбек давлат филармонияси ва эстрада, Успенский номли 11 йиллик музика мактаби ва Ҳамза номли музика билим юрти коллективлари консерватория доценти, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **УСМОН РИЗАҚУЛОВНИНГ** вафот этганлигини қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

Мотам маросими 12 январь кундуз соат 12 да бўлади, марҳумнинг жасади кундуз соат 1 да Консерваториядан олиб чиқилади (Пушкин кўчаси, 31-уй).

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Партия-давлат контроли комитетининг коллективи бўлим бошлиғи М. Т. Толиповга отаси **ТОЛИП ОРИФЖОНОВНИНГ** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.
ИНДЕКС — 64543. № В. 8. Р. 01522.